

SLUŽBENI GLASNIK

OPĆINE POSTIRA

GODINA XXVIII – BROJ 08/24

LIST IZLAZI PO POTREBI

16.08.2024.

Odluke općinskog vijeća:

- **IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU ZA RAZDOBLJE 2018-2021.**

Splitsko-dalmatinska županija

OPĆINA POSTIRA

**IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU
ZA RAZDOBLJE 2018-2021.**

2024.

Elaborat: **IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU OPĆINE POSTIRA
ZA RAZDOBLJE 2018-2021.**

Naručitelj: **OPĆINA POSTIRA**
Polježice 2, 21.410 POSTIRA
tel.: 021/632-133

Izrađivač: Sveučilište u Zagrebu, ARHITEKTONSKI FAKULTET
Zavod za urbanizam, prostorno planiranje i pejzažnu arhitekturu
10000 Zagreb, fra Andrije Kačića Miošića 26

Stručni tim: ovlašteni arhitekt urbanist Prof.dr.sc. NENAD LIPOVAC, dipl.ing.arch.
ovlaštena arhitektica urbanistica LUCIJA ANTON, mag.ing.arch.

dr.sc. NENAD LIPOVAC
OVLASŦENI ARHITEKT
A-U 113

Predstojnik zavoda: Prof.dr.sc. DAMIR KRAJNIK, dipl.ing.arch.

SADRŽAJ

I.	POLAZIŠTA	
1.	CILJEVI IZRADE IZVJEŠĆA	1
2.	ZAKONODAVNO-INSTITUCIONALNI OKVIR	2
3.	OSNOVNA PROSTORNA OBILJEŽJA OPĆINE POSTIRA	2
4.	OPĆINA POSTIRA U OKVIRU PROSTORNOG UREĐENJA SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE	5
4.1.	PRIRODNA I KULTURNA BAŠTINA NA PODRUČJU OPĆINE PREMA PP SDŽ.....	6
4.2.	GRAĐEVINE OD VAŽNOSTI ZA DRŽAVU I ŽUPANIJU NA PODRUČJU OPĆINE POSTIRA.....	8
4.3.	GOSPODARSKA PODRUČJA NA PODRUČJU OPĆINE POSTIRA.....	8
II.	ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA	
1.	PROSTORNA STRUKTURA KORIŠTENJA I NAMJENE POVRŠINA OPĆINE POSTIRA.....	10
2.	SUSTAV NASELJA.....	11
3.	GOSPODARSKE DJELATNOSTI.....	13
4.	OPREMLJENOST PROSTORA INFRASTRUKTUROM.....	15
4.1.	CESTOVNI PROMET.....	15
4.2.	ZRAČNI PROMET.....	17
4.3.	POMORSKI PROMET.....	18
4.4.	POŠTA, TELEKOMUNIKACIJE I ELEKTROENERGETIKA.....	21
4.5.	VODOOPSKRBA I ODVODNJA.....	21
4.6.	GOSPODARENJE OTPADOM.....	22
5.	ZAŠTITA I KORIŠTENJE DIJELOVA PROSTORA OD POSEBNOG ZNAČAJA.....	23
5.1.	ZAŠTIĆENO OBALNO PODRUČJE.....	23
5.2.	ZAŠTITA PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I BIOLOŠKE RAZNOLIKOSTI.....	24
5.3.	ZAŠTITA KULTURNIH VRIJEDNOSTI.....	24
5.4.	ZAŠTITA PODRUČJA UGROŽENIH PRIRODNIM I DRUGIM NESREĆAMA.....	25
6.	OBVEZNI PROSTORNI POKAZATELJI ZA OPĆINU POSTIRA.....	26
III.	ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I DRUGIH DOKUMENATA	
1.	IZRADA PROSTORNIH PLANOVA.....	31
1.1.	PROSTORNI PLAN UREĐENJA OPĆINE POSTIRA.....	31
1.2.	URBANISTIČKI PLAN UREĐENJA „POSTIRA - CENTAR“	31
1.3.	URBANISTIČKI PLAN UREĐENJA POSTIRA – ISTOK: CRNA I BILA PLOČA – MALA LOZNA....	31
1.4.	URBANISTIČKI PLAN UREĐENJA POSTIRA – ZAPAD: PRVJA – PUNTA – VRILO.....	31
1.5.	URBANISTIČKI PLAN UREĐENJA TZ „LOVREČINA“	31
1.6.	URBANISTIČKI PLAN UREĐENJA GOSPODARSKO POSLOVNE NAMJENE RATAČ.....	31
1.7.	URBANISTIČKI PLAN UREĐENJA DOL.....	31
1.8.	PROMETNA STUDIJA OPĆINE POSTIRA	31
2.	PROVEDBA PROSTORNIH PLANOVA	31
2.1.	POJEDINAČNI AKTI PROSTORNOG UREĐENJA	32
2.2.	INSPEKCIJSKI NADZOR	32
3.	PROVEDBA DRUGIH DOKUMENATA KOJI UTJEČU NA PROSTOR	32
4.	PROVOĐENJE ZAKLJUČAKA, SMJERNICA, PRIJEDLOGA ZA UNAPRJEĐENJE, PREPORUKA, AKTIVNOSTI ODNOSNO MJERA IZ PRETHODNOG IZVJEŠĆA O STANJU U PROSTORU.....	37
IV.	PREPORUKE ZA UNAPRJEĐENJE ODRŽIVOG RAZVOJA U PROSTORU S PRIJEDLOGOM PRIORITETNIH AKTIVNOSTI	
1.	POTREBE, MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA DALJNJEG ODRŽIVOG RAZVOJA U PROSTORU OPĆINE POSTIRA OBZIROM NA OKOLNOSTI, SEKTORSKA OPTEREĆENJA I IZAZOVE.....	38
2.	OCJENA POTREBE IZRADE NOVIH I/ILI IZMJENE I DOPUNE POSTOJEĆIH PROSTORNIH PLANOVA NA RAZINI OPĆINE POSTIRA.....	38
3.	PREPORUKE MJERA I AKTIVNOSTI ZA UNAPRJEĐENJE PROSTORNOG RAZVOJA.....	39
V.	IZVORI	

Pri izradi ovog Izješća o stanju u prostoru za Općinu Postira korišteni su podaci iz III. Izmjena i dopuna prostornog plana uređenja Općine Postira (*Službeni glasnik Općine Postira* br. 1/23 i 1a/23) te podaci iz Prostornog plana Splitsko-dalmatinske županije (*Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije* br. 1/03, 8/04, 5/05, 5/06, 13/07, 9/13, 145/15, 154/21 i 170/21), a sve u cilju predlaganja odgovarajućih smjernica za razvoj Općine u narednom četverogodišnjem razdoblju.

I. POLAZIŠTA

1. CILJEVI IZRADE IZVJEŠĆA

Ovo *Izvješće o stanju u prostoru* za područje Općine Postira (u daljnjem tekst: *Izvješće*) izrađeno je za razdoblje 2018.-2021. godine. Ovaj dokument predstavlja jedan od temeljnih dokumenata Općine Postira kojim su analizirani provedeni i planirani zahvati u prostoru Općine iz područja prostornog uređenja u promatranom razdoblju te područja gradnje građevina visokogradnje i niskogradnje, uključujući i svu prateću infrastrukturnu mrežu. Podrobnije pojašnjenje ciljeva ovog dokumenta može se sagledati u dvije osnovne skupine i to **ANALITIČKA** i **PROGRAMSKA**. **ANALITIČKA** skupina obuhvaća analizu prostornih pokazatelja, analizu stanja i smjera kretanja prostornog razvoja Općine te analizu provođenja usvojenih prostornih planova (za cijelo područje Općine ili dijelove njenog područja s određenim namjenama).

Prostorni pokazatelji mogu se promatrati kroz nekoliko važnih čimbenika i to:

- opći čimbenici kretanja razvoja područja Općine;
- razvoj postojećeg naselja kao i neposrednog područja planiranog za daljnji razvoj;
- gospodarske (proizvodne, poslovne, ugostiteljsko-turističke) djelatnosti;
- opremljenost područja Općine komunalnom infrastrukturom niže i više razine (*slika 1*);
- postojanje područja od posebnog državnog ili županijskog značaja na području Općine;
- zaštita prirodne i kulturne baštine te okoliša u cijelosti.

Stanje i smjerovi kretanja prostornog razvoja Općine mogu se promatrati kroz pokrivenost područja Općine prostornim planovima različitih razina te dosljednost u njihovoj primjeni i možebitnim izmjenama i dopunama.

Slika 1: Pogled na naselje Postira iz zraka

DOL	457	435	443	428	330	227	208	178	130
------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------

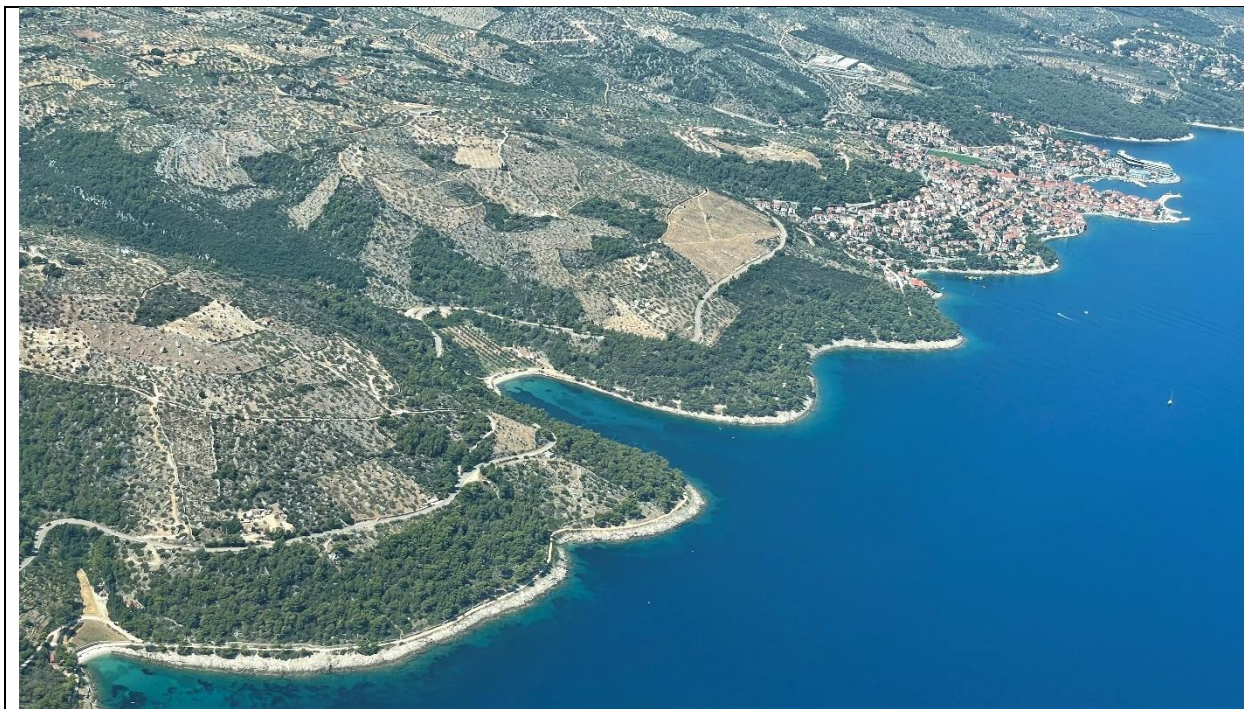
Općina Postira smještena je u središnjem dijelu otoka Braća. Ukupna duljina obale Općine Postira iznosi 9,03 km, što ukazuje na veliku razvedenost obale čije su krajnje točke (zapadno u dodiru s obalom Grada Supetra i istočno u dodiru s obalom Općine Pučišća) udaljene zračnom crtom oko 5,3 km što čini koeficijent razvedenosti od 1,70. Kopnena površina Općine Postira (prema III: Izmjenama i dopunama Prostornog plana Općine Postira, u daljnjem tekstu: III ID PPUO Postira) iznosi 46,86 km² (oko 11,86 % ukupne površine otoka Braća). U krajnjem jugozapadnom dijelu (u točki gdje se dodiruju Općina Nerežišća, Postira i Bol) nalazi se najviša točka u Općini Postira i otoka Braća općenito – vrh Vidova gora s nadmorskom visinom od 780,1 mnv.

Voda je jedan od osnovnih i najvećih problema i potreba otoka. Zbog velike poroznosti zemljišta, na području Općine ne postoje trajni vodotoci (potoci ili rijeke) niti jezera, već samo veći broj suhih korita u većim udolinama, koja se aktiviraju kao bujice nakon obilnijih oborina (bujica „Dućac“, „Lovrečina“, „Trstena“, „Dol“). Ovakvi bujični potoci stoljećima su utjecali na formiranje specifičnog eko-sustava kultiviranih dolaca. Na rijetkim priobalnim lokalitetima otoka izbijaju izvori, ali zbog male izdašnosti u ljetnim mjesecima i manje ili veće zaslanjenosti (boćate vode) nemaju veće značenje.

Klimatske prilike na području Općine Postira određene su njenim položajem na otoku, utjecajem mora, djelovanjem kopnenog zaleda te obilježjima reljefa kako Općine Postira tako i susjednih dijelova otoka. Općina Postira nalazi se na području istočnojadranske mediteranske klime, prema Köppenovoj klimatskoj klasifikaciji, pripada Csa klimatskom tipu, sa suhim i vrućim ljetima te kratkim i blagim zimama. Uočljive su klimatske razlike između priobalnog pojasa i unutrašnjosti otoka, koje se očituju u temperaturi zraka te godišnjoj količini padalina. Srednja godišnja temperatura zraka priobalnog pojasa iznosi nešto više od 16°C dok je po zimi rijetko ispod nule. Područje Općine Postira znatno je izloženo buri. Zbog brojnosti udolina česta je lokalna promjena smjera vjetra.

Temperatura mora kreće se prosječno oko 14,3°C zimi, u proljeće oko 15,1°C, ljeti oko 23,8°C, dok u jesen prosječna temperatura iznosi oko 20,5°C. U akvatoriju Općine postoje četiri točke ispitivanja i praćenja kakvoće mora za kupanje. To su: „Prvlja“ (ID2100), „Zastivanje“ (ID2102), „Mala Lozna“ (ID2170) te „Uvala Lovrečina“ (ID2171). Prema Nacionalnom izvješću o kakvoći mora za kupanje u Republici Hrvatskoj u 2020. godini kakvoća mora na svim točkama ispitivanja ocijenjena je kao izvrsna.

Stijene otoka potječu najvećim dijelom od vapnenca i dolomita kredne starosti. Obradivo tlo čine uglavnom crvenica i pjeskovito tlo u poljima, dolcima ili na „terasama“. Osnovnu krajobraznu značajku daje niska sredozemna šikara (makija) iz koje ponegdje izbijaju gole vapnenačke stijene. Ipak, značajni dijelovi Općine pokriveni su visokom šumom primorskog bora, a u južnom dijelu Općine, u dijelu značajnog krajobraza Vidova gora, i šumom crnog bora. U krajobrazu obradivih površina najčešće se susreću vinogradi i maslinici sa suhozidanim ogradama (slika 2). Napuštanjem vinograda mnoge terase zarašćuju makijom koja postaje sve izrazitije vegetacijsko i krajobrazno obilježje otoka.

Slika 2: pogled na vinograde i maslinike istočno od Postira

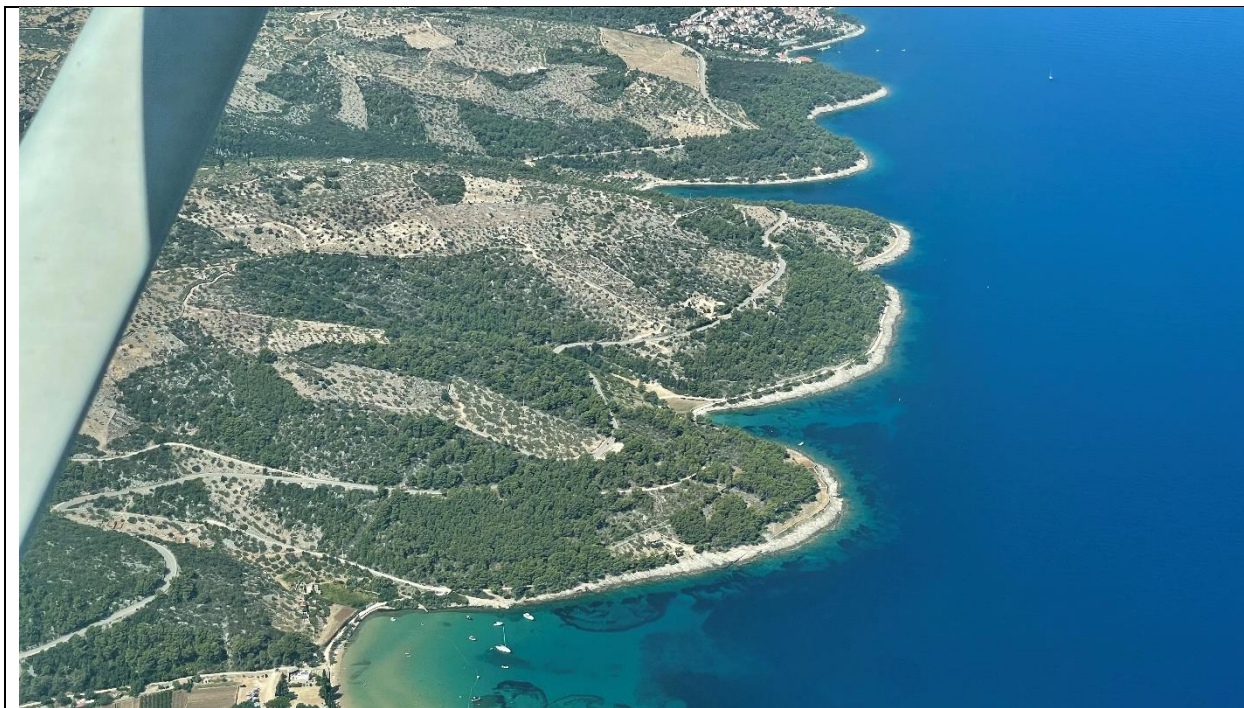
Temeljne prirodne vrijednosti Općine očituju se u njenom krajobrazu, čijem izgledu najviše pridonose reljef, vegetacija, razvedena obalna linija, predjeli kultiviranog krajobraza i unutrašnji prostori južnog dijela Općine u široj zoni zaštićenog krajobraza Vidove gore. Od primarnih prirodnih vrijednosti na području Općine najzastupljenije su veće površine mediteranskih šuma unutar kojih se prostiru veće i manje površine kraških pašnjaka. Šume ovog područja pripadaju svezi crnikovih šuma kao i sve šume na otoku Braču. Na najvišim terenima Općine koji zahvaćaju i masiv Vidove gore prostire se autohtona šumska zajednica dalmatinskog crnog bora (*Pinus nigra dalmatica*) koja na ovom prostoru zauzima najveće površine. Na terenima ispod 400 metara zastupljena je zajednica crnog graba i česmине (*Ostrya quercetum ilicis*) koja se ovdje javlja u degradacijskom stadiju šikare uslijed dugogodišnjeg pašarenja i sječe drva za ogrjev. Danas je manje zastupljena sječa zbog ogrjeva, a više je prisutno pašarenje. U ovom području pa sve do obale mora pojavljuje se degradacijski stadij crnikovih šuma - makija koja na ovom prostoru zauzima veće površine u odnosu na ostali dio otoka Brača. U ovim šumama i makiji prisutno je i naseljavanje alepskog bora.

Krajobrazna različitost Općine Postira očituje se u:

- rasporedu poljoprivrednih površina na terasama i karakterističnim kraškim dolinama – dolcima - koji se spuštaju od unutrašnjosti sve do uvala Postira, Lovrečina, Trstena, a unutar kojih se javljaju povremeni bujični tokovi;
- relativno razvedenom krajobrazu sjeverne obale i
- šumovitim predjelima s gorskim masivom Vidove Gore u južnom dijelu Općine.

U kultiviranom krajobrazu na osunčanim padinama nalaze se površine maslinika i vinograda, a u plodnim kraškim dolinama (dolcima) voćnjaci (mandarine, limun...) i vinogradi, a uz okućnice bademi, žižulja, trešnja maraska, smokva manje rogač i dr. Od ratarskih kultura pretežno se uzgaja povrće za vlastitu potrošnju, ali i za prodaju. Poljoprivredne površine bitan su sadržaj u fizionomiji kraškog krajobraza i utječu na njegovu prepoznatljivost s duboko usječnim kraškim dolinama, terasama ograđenim suhozidima i gomilama, kao posebno istaknutim elementima bračkog krajobraza. Danas je tek dio poljoprivrednih površina Općine obrađen. Neobrađene površine zarašćuju elementi makije i gariga.

Obalni rub Općine Postira je razveden - bogat brojnim većim i manjim uvalama koje predstavljaju završetak udolina u reljefu (slika 3). U spomenutim udolinama došlo je do taloženja materijala s uzvisina koje su zbog svoje vapnenačke prirode bili izložene eroziji. Tla na području Općine Postira uglavnom su crvenice s tim da ih je dosta prevedeno u antropogena tla. Zbog obilježja reljefa, kao i sastava samih tala, bio je potrebit dugotrajan rad kako bi se osigurale dostatne obradive površine za život na prostoru Općine. Razina nekadašnje obradenosti površine Općine vidljiva je danas po gustoj mreži poljskih putova te brojnim gomilama i terasama po obroncima. Budući se uglavnom radi o plitkim tlima (osim u nižim dijelovima udolina) to su ona vrlo podložna erozijskim utjecajima (kiša i vjetar) a posebice na prostorima s oštećenom vegetacijom (slučajevi nakon požara).

Slika 3: pogled na brojne uvale Općine Postira između naselja Postira i uvale Lovrečina

4. OPĆINA POSTIRA U OKVIRU PROSTORNOG UREĐENJA SPLITSKO-DALMATINSKE ŹUPANIJE

Kao jedan od uvjeta razgraničenja prostora određuju se podruĉja koja ĉine funkcionalne i prostorne cjeline, a koje nisu iskljuĉivo povezane s administrativnom podjelom. Ono u pravilu obuhvaća više gradova i općina. Osnovni uvjet za određivanje funkcionalnih cjelina na podruĉju Splitsko-dalmatinske Źupanije (u daljnjem tekstu: SDŹ) je određivanje prostora Źupanije kao jedinstvenog podruĉja, koje je podijeljeno na više manjih podpodruĉja, a koja su nastala spajanjem više prostornih cjelina, odnosno administrativnih cjelina – općine i gradovi.

Prostorni plan Splitsko-dalmatinske Źupanije (u daljnjem tekstu: PPSDŹ) utvrđuje kriterije za određivanje funkcionalnih cjelina na temelju administrativne podjele prostora te prostornih, prirodnih, demografskih razvojnih i drugih analiza i odrednica utvrđenih PPSDŹ. Temeljem ovih utvrđenih funkcionalnih cjelina određuje se vrsta, kapacitet i uvjeti za smještaj primarnih djelatnosti u prostoru. Prostor SDŹ, prema naĉinu korištenja, razgraniĉuje se temeljem uvjeta zaštite prostora. Naĉin korištenja prostora uvjetovan je utvrđenom kategorijom zaštite, kategorijom osjetljivosti ili prijedlogom za proglašenje zaštićenog podruĉja. Prema PPSDŹ, prostor neke cjeline moŹe se razgraniĉiti na slijedeće površine:

- zaštićeno obalno podruĉje mora,
- prostor ograniĉenja
- zaštićena prirodna baština,
- zaštićeno kulturno-povijesno nasljeđe,
- zaštićeno poljoprivredno zemljište,
- šuma i šumskog zemljišta,
- geotehniĉkih znaĉajki tla,
- zaštite izvorišta voda za piće i potencijalnih izvora voda za piće,
- zaštićenog morskog okoliša i
- podruĉja i dijelove ugroŹenog okoliša.

Slika 4: Pogled na obalnu crtu Općine Postira prema www.oss.uredjenazemlja.hr

Prema Zakonu o prostornom uređnju, **ZAŠTIĆENO OBALNO PODRUĀJE** predstavlja podruĉje jedinica lokalne samouprave koje ima izlaz na more, a **PROSTOR OGRANIĀENJA** predstavlja pojas širine 1300 metara (300 metara mjereno od obalne crte prema moru te 1000 metara mjereno prema kopnu). Obalnom crtom smatra se crta koja razdvaja kopno od mora određena propisima koji uređuju drŹavnu izmjeru i katastar (slika 4). Prema ĉlanku 25. Zakona

o državnoj izmjeri i katastru nekretnina (NN 112/18, 39/22), granica katastarske čestice na morskoj obali može biti i crta srednjih viših visokih voda, odnosno utvrđena granica pomorskog dobra. Prema *Zakonu o pomorskom dobru i morskim lukama* (NN 83/23), pomorsko dobro čine unutarnje morske vode i teritorijalno more te dio kopna koji je namijenjen općoj uporabi (morska obala, morske plaže i dr.). Morska obala proteže se od crte srednjih viših visokih voda i obuhvaća pojas kopna koji je ograničen crtom do koje dopiru najveći valovi za vrijeme nevremena, na čije prirodno obilježje i izgled utječe more, a koji je prema svom položaju u izgledu u izravnom kontaktu s morem.

Prema *Zakonu o pomorskom dobru i morskim lukama* (NN 83/23), članku 18, stavku (4), kada se prostornim planom uređenja planira izgradnja i/ili proširenje luke otvorene za javni promet, odnosno luke posebne namjene najprije se utvrđuje granica pomorskog dobra, a nakon toga se određuje granica lučkog područja.

Utvrđivanje granice pomorskog dobra, odnosno obalne crte naročito je važno zbog nužnosti utvrđivanja „crte“ udaljene 100,00 m od obalne crte, odnosno crte iza koje se moraju nalaziti zgrade za smještaj u izdvojenim građevnim područjima izvan naselja ugostiteljsko-turističke namjene.

4.1. PRIRODNA I KULTURNA BAŠTINA NA PODRUČJU OPĆINE PREMA PPSDŽ

Razgraničenje prostora prema načinu korištenja i namjene utvrđen je PPSDŽ, odnosno PPU Općine Postira, raznim Odlukama i Rješenjima o proglašenju zaštićenih dijelova prirode, spomenika i područja kulturno - povijesnog naslijeđa itd. Poseban značaj usmjeren je na zaštitu cjelokupne prirode na području SDŽ, a koja se provodi odredbama za provođenje PP SDŽ. Prema *Zakonu o zaštiti prirode* (NN br. 80/13, 15/18, 14/19, 127/19) na području Općine u kategoriji *Značajni krajobraz* zaštićeno je područje *Vidova Gora* (reg. broj 679). Prema važećem PPU Općine Postira, na području Općine nalaze se sljedeća područja s određenim prirodnim vrijednostima:

A	Osobito vrijedni predjeli - ZAŠTIĆENA PODRUČJA (* - predloženi za zaštitu)	UKUPNO	795,47 ha
1	ZNAČAJNI KRAJOBRAZ „Vidova Gora“ (reg. broj 679)	ZK	748,66
2	ZNAČAJNI KRAJOBRAZ (prijedlog PPSDŽ / šire područje - PPUO POSTIRA) "Uvala Lovrečina"	ZK*	17,80
3	SPOMENIK PRIRODE, geomorfološki (prijedlog PPUO POSTIRA) "Vela Špilja"	SP*	nema utvrđen obuhvat
4	SPOMENIK PRIRODE, geomorfološki (prijedlog PPUO POSTIRA) "Duboki dolac"	SP*	29,01
B	Osobito vrijedni predjeli - zaštita na lok. razini PPUO-om (ZPP)	UKUPNO	176,55 ha
	PRIRODNI I/ILI KULTIVIRANI KRAJOBRAZ	PK/KK	
1	Šumoviti predjeli Donje Bande, Prvje i Ratca	PK	19,18
2	Dijelovi obalnog poteza uvala Trstena – uvala Lozna	PK	22,26
3	Dijelovi obalnog poteza Dučac – uvala Konopikova	PK	31,52
4	rt Bok	PK	1,38
5	veliki dolac Dunaj	KK	53,87
6	dolci od uvala Lovrečina: Benodija, Lovrečine, Krušev Dolac	KK	17,56
7	dolac od uvala Trstena ka Kolaču i Velom Brigu te Lozoviku	KK	15,64
8	dijelovi obalnog poteza od uvale Konopikova do uvala Trstena	KK	15,14

Na području Općine nalaze se sljedeća područja Ekološke mreže NATURA 2000 zaštićena temeljem *Uredbe o ekološkoj mreži* (NN 124/13):

- Bazgovača jama (HR2000006)
- Vidova gora (HR2000937)
- Jama na Dućacu (HR2001199)
- Uvala Lovrečina (HR3000134)

Zaštićena kulturna dobra na području SDŽ, kao temelj kulturnog identiteta, uživaju posebnu zaštitu. Svrha zaštite kulturnih dobara je očuvanje kulturnih dobara u izvornom stanju. Za uređenje zaštite kulturnih dobara izrađena je Konzervatorska podloga PPSDŽ kojom je analizirano postojeće stanje kulturnih dobara, izvršena njihova valorizacija te dane smjernice za njihovu zaštitu. Konzervatorska podloga je za potrebe izmjena i dopuna PPSDŽ dopunjena novim podacima u srpnju 2007. godine.

Kako je prepoznavanje značaja i vrjednovanje kulturnih dobara stalan postupak, uz zaštićena kulturna dobra postoje i dobra od lokalnog značaja koja se trebaju štiti odredbama prostornih planova nižeg reda ili se predviđa njihova zaštita u smislu *Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara*. Područja za koja se konzervatorskim podlogama za prostorne planove nižeg reda ustanovi da imaju osobine dobra od lokalnog značaja moraju se kod izrade prostornih planova zaštititi planskim mjerama. Područja za koja se predviđa zaštita u smislu *Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara* moraju se kod izrade prostornih planova zaštititi planskim mjerama do njihove zakonske zaštite.

Prema PPSDŽ iz 2021. godine na području Općine Postira nalaze se slijedeća zaštićena nepokretna kulturna dobra:

R.br.	Kulturno dobro	Vrsta	Općina	Naselje	Broj registra
558.	Rodna kuća Vladimira Nazora	POJEDINAČNO	POSTIRA	Postira	RST-0250-1965.
559.	Crkva sv. Ivana Krstitelja i ranokršćanska crkva	POJEDINAČNO	POSTIRA	Postira	Z-5124
560.	Arheološko nalazište Mirje	POJEDINAČNO	POSTIRA	Postira	Z-5168
561.	Ostaci crkve u uvali Lovrečina	POJEDINAČNO	POSTIRA	Postira	Z-5173
562.	Ostaci vile rustike i srednjovjekovne crkve	POJEDINAČNO	POSTIRA	Postira	Z-5224
563.	Crkva sv. Ante	POJEDINAČNO	POSTIRA	Postira	Z-5346
564.	Ruralna cjelina naselja Dol	KULturno-POVIJESNA CJELINA	POSTIRA	Dol	Z-2592
565.	Sekundarno naselje Gažul (Bežmeka ston)	KULturno-POVIJESNA CJELINA	POSTIRA	Dol	Z-7144
566.	Crkva sv. Vida	POJEDINAČNO	POSTIRA	Dol	Z-2602
567.	Crkva sv. Barbare	POJEDINAČNO	POSTIRA	Dol	Z-4775
568.	Crkva sv. Mihovila	POJEDINAČNO	POSTIRA	Dol	Z-4776
569.	Kaštel Gospodetić	POJEDINAČNO	POSTIRA	Dol	Z-4777
570.	Crkva Očišćenja Blažene Djevice Marije	POJEDINAČNO	POSTIRA	Dol	Z-4997
571.	Crkva sv. Petra	POJEDINAČNO	POSTIRA	Dol	Z-6499
572.	Čelinjaci (košnice)	POJEDINAČNO	POSTIRA	Dol	Z-7159

4.2. GRAĐEVINE OD VAŽNOSTI ZA DRŽAVU I ŽUPANIJU NA PODRUČJU OPĆINE POSTIRA

Građevine od važnosti za Državu određene su prema značaju pojedinog zahvata u prostoru, a zbog razvoja i zaštite cjelokupnog prostora RH sukladno zakonu i posebnim propisima. Građevine od važnosti za Županiju određuju se i prema značaju pojedinog zahvata u prostoru zbog razvoja i zaštite prostora pojedinog dijela ili cjelovitog prostora SDŽ. Prema PPSDŽ na području Općine Postira nalaze se slijedeće građevine od važnosti za RH:

- državna cesta DC113: Supetar (trajektna luka) – Nerežišće – Sumartin (trajektna luka)

- Vodoopskrbni sustav Omiš-Brač-Hvar-Vis-Šolta - podsustav Brač
Prema PPSDŽ na području Općine Postira nalaze se slijedeće građevine od važnosti za SDŽ:
- županijska cesta ŽC6161: Supetar (DC113) – Postira – Pučišća (Stipanska luka)
- županijska cesta ŽC6164: Postira (ŽC6161) - Dol
- županijska cesta ŽC6190: Nerežišća (ŽC6191) – Dol (Vidova Gora)
- iskrcajno mjesto za prihvat ribe – Postira
- sportska luka
- postojeći vodovi, transformatorske stanice i rasklopna postrojenje napona 110 kV i nižeg
- DV/KB 110 kV: Dugi Rat-TS 110 kV Nerežišća I
- DV/KB 110 kV: Dugi Rat-TS 110 kV Nerežišća II
- KS 110 kV Postira
- KS 110 kV Lozna Mala
- TS 35/10 kV Postira
- sustav navodnjavanja Dol-Postira.

4.3. GOSPODARSKA PODRUČJA NA PODRUČJU OPĆINE POSTIRA

PPSDŽ prepoznaje sedam temeljnih gospodarskih grana i to:

1. Šumarstvo;
2. Poljoprivreda i stočarstvo;
3. Ribarstvo i akvakultura;
4. Turizam;
5. Rudarstvo (građevine i postrojenja za istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina)
6. Ostale gospodarske djelatnosti (proizvodne, poslovne, komunalne i dr.)
7. Prometne djelatnosti

U suglasju s prostornim obilježjima i potrebama Općine, prostornim planom uređenja Općine Postira detaljnije je razrađen položaj pojedinih gospodarskih grana te njihova detaljnija namjena. U slučaju Općine Postira, to su skoro sve prije navedene gospodarske grane, osim „rudarske građevine i postrojenja za istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina“. PPSDŽ određuje obvezu da se PPU Općine (Postira) šumske površine prepoznaju kao gospodarske, zaštitne i šume posebne namjene. Kod poljoprivrednih i stočarskih područja propisuje podjelu zemljišta na: osobito vrijedno obradivo zemljište (P1), vrijedno obradivo zemljište (P2), ostala obradiva zemljišta (P3) i ostalo poljoprivredno i šumsko zemljište (PŠ).

Gospodarska područja ugostiteljsko-turističke namjene na području Općine Postira (prema PPSDŽ, 2021.) planirana su na jednoj (1) lokaciji unutar PROSTORA OGRANIČENJA.

REDNI BROJ	GRAD/ OPĆINA	NASELJE	NAZIV	MAX. POVRŠINA (ha)	MAX. KAPACITET	VRSTA	IZGRAĐENO/ NEIZGRAĐENO
60.	POSTIRA	POSTIRA	LOVREČINA	2,00	120	T	Djelomično izgrađena
UKUPNO U OPĆINI POSTIRA				2,00 ha	120		

Od prometnih građevina na području Općine PPSDŽ navodi državne i županijske ceste te sportsku luku kao i ostale građevine navedene u poglavlju 4.2.

II. ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

1. PROSTORNA STRUKTURA KORIŠTENJA I NAMJENE POVRŠINA OPĆINE POSTIRA

Građevna područja naselja (GPN) obuhvaćaju postojeće izgrađene dijelove te neizgrađene dijelove – površina za razvoj pojedinih naselja Općine Postira. U nastavku je prikaz veličine građevnih područja naselja Općine prema važećem PPU Općine Postira iz 2023. g. (*Službeni glasnik Općine Postira* br. 5/07).

Naselje Postira sastoji se od 3 odvojene prostorne cjeline i to: **GPN POSTIRA**, **IGPIN Postira-Ratac** i **IGPIN Lovrečina** ukupne površine 72,55 ha. Od toga je izgrađeni dio 62,45 ha, odnosno 86,08%.

Površina **GPN Postira** je 66,44 ha. Od toga je ukupno izgrađeno 56,33 ha (84,78%), a neizgrađeno 10,11 ha (15,22%).

Unutar **GPN Postira** planirane su slijedeće vrste korištenja i namjene pojedinih dijelova GPN-a:

- površine mješovite (pretežito stambene) namjene
- površine isključive namjene: ugostiteljsko-turističke namjene („turističke lokacije“ - TL)
 - hotel (T)
- sportsko-rekreacijska namjena
 - SRC „Postira“ - sportsko-rekreacijski centar (R2)
 - Prvja – uređena plaža (R3)
 - Rat – uređena plaža (R3)
 - Zastivanje – uređena plaža (R3)
 - Crna i Bila Ploča – uređena plaža (R3)
 - Mala Lozna – uređena plaža (R3)

Naselje Dol sastoji se od 4 odvojene cjeline: GPN Dol, IGPN Podgažul, Storo Strona te IGPIN „Strmica sjever“ i IGPIN „Strmica jug“ ukupne površine 11,47 ha. Od toga je izgrađeni dio 9,38 ha, odnosno 81,78%. Površina **GPN Dol** iznosi 9,86 ha, od čega je površina izgrađenog dijela 8,21 ha (83,26%), a površina neizgrađenog dijela 1,65 ha (16,73%). **GPN Dol** i **IGPN Podgažul** u cjelini su mješovite (pretežito stambene) namjene.

Površine GPN-a mješovite namjene, sukladno Odredbama za provođenje PPUO Postira, mogu sadržavati:

- površine i zgrade stambene namjene u kojima se mogu obavljati sve djelatnosti dozvoljene Zakonom, a koje nisu nespojive s temeljnom namjenom - stambenom;
- površine i zgrade javne i društvene namjene (upravne, socijalne, zdravstvene, školske i predškolske, kulturne, vjerske);
- otvorene javne površine – trgove, parkove, dječja igrališta, sportsko-rekreacijske površine itd.;
- površine i zgrade gospodarske – poslovne namjene (ugostiteljsko-turističke, uslužne, trgovačke, za proizvodnju manjeg opsega i zanatske, komunalno-servisne) bez nepovoljnih utjecaja na život u naselju;
- površine prometnih građevina i pojaseva s površinama za promet u mirovanju (parkirališta);
- površine ostalih infrastrukturnih i komunalnih građevina i uređaja bez nepovoljnih utjecaja na život u naselju;
- druge namjene i sadržaje koji nisu nespojivi s osnovnom stambenom namjenom te se mogu planirati u naselju.

Prema navedenim podacima, razvidno je da površina građevnog područja naselja iznosi 84,02 ha, odnosno 1,79% ukupne kopnene površine Općine. Veličine i odnosi površina ostalih korištenja i namjena vidljive su tablicama koje se nalaze na kraju ovog poglavlja. Podrobni podaci o stanju korištenja zemljišta na području Općine, posebno u odnosu na korištenje i namjenu površina planiranu dokumentima prostornog uređenja, nisu dostupni. Na široj razini (u sitnijem mjerilu), praćenje stanja u korištenju prostora i pokrovu zemljišta tijekom vremena omogućuje baza podataka o pokrovu zemljišta prema nomenklaturi CORINE Land Cover (CLC Hrvatske 2006.-2018.) koji jedinstvenom EU metodologijom, na temelju satelitskih slika kartira pokrov.

2. SUSTAV NASELJA

Područje Općine Postira pokriveno je s dva (2) statistička naselja (slike 5, 6): Postira kao središnje općinsko naselje i Dol. Naselje Postira može se smatrati obalnim naseljem, dok je naselje Dol u unutrašnjosti. Broj stanovnika po pojedinim naseljima (Postira i Dol) prema popisima stanovništva do zaključno 2011. g. vidljiv je u tablici u poglavlju 1.3. U vrijeme pisanja ovog Izješća o stanju u prostoru objavljeni su podaci Popisa stanovništva s kraja 2021. g.

Slika 5: naselje Postira

Slika 6: naselje Dol

Cijelo područje Općine pokriveno je s dvije katastarske općine (Postira i Dol). Unutar katastarske općine Postira nalaze se naselja Postira (s IGPIN Postira-Ratac i Lovrečina), a unutar katastarske općine Dol nalazi se naselje Dol (s IGPIN Podgažul i IGPIN „Strmica sjever“ i „Strmica jug“).

Svako naselje, ima svojstven način rasprostiranja, koja nije rezultat planskih mjerila i promišljanja, nego je više rezultat iskonskih potreba i promišljanja njihovih stanovnika u odnosu na reljefna obilježja terena i postojećih prometnih pravaca (cesta i poljskih puteva). Danas je povećani pritisak na izgradnju duž obale.

Naselje Postira ima sve potrebne središnje funkcije, pa može biti svrstano u naselja najnižeg središnjeg značaja. Međutim, obzirom na broj funkcija i njihovu raznolikost, u općinskom i bračkom kontekstu, naselje Postira može se promatrati i kao naselje prvog ranga središnje važnosti, dok je Dol bez središnjih funkcija. Prema PPU Općine Postira na području Općine, odnosno pojedinih naselja (Postira, Dol) nalaze se slijedeći javni sadržaji:

- odgojno-obrazovne ustanove: vrtić u naselju Postira, osnovna škola u naselju Postira.
- Zdravstvena ustanova: ordinacija obiteljske medicine u naselju Postira.
- Upravna funkcija: prostorije općine u naselju Postira.
- Poštanski ured u naselju Postira.
- Trgovine: nalaze se u naselju Postira.
- Sportski sadržaji u naselju Postira (sportski tereni kod OŠ) i u naselju Dol (IGPIN „Strmica jug“)

Naselje Postira izdvaja se od ostalih područja Općine zbog svog položaja na obali i činjenice da se u Postirama nalazi najveća riboprerađivačka tvornica (Sardina) na otoku Braču. Naselje Dol dio je programa „Eko etno sela“ kojeg provodi Splitsko-dalmatinska županija. Zaselak Podgažul u južnom dijelu Općine nema stalnih stanovnika,

središnjih funkcija i uslužnih djelatnosti. Površina naselja ima razmjerno očuvanu osnovnu izgrađenu strukturu. Zgrade u njemu pretežito se koriste u vrijeme sezonskih radova u poljoprivredi kao „pastirski stan“ ili za vrijeme turističke sezone za iznajmljivanje turistima. Zaselak bi se moglo urediti u „eko-etno selo“.

3. GOSPODARSKE DJELATNOSTI

Prema PPUO Postira, gospodarski razvoj Općine treba se temeljiti na:

- intenzivnom razvitku ugostiteljsko-turističke djelatnosti,
- poljodjelstvu (maslinici i vinogradi),
- ribarstvu (prerada ribe),
- trgovini, poslovno-servisnim i uslužnim djelatnostima te
- prometu, vezama i upravi.

Smještaj i izgradnja zgrada za ugostiteljsko-turističku namjenu sa smještajnim jedinicama planirani su u slijedećim područjima:

- a) unutar IGPIN ugostiteljsko-turističke namjene u uvali Lovrečina
- b) unutar GPN naselja Postira na posebno utvrđenim površinama ugostiteljsko-turističke namjene te unutar površina mješovite namjene, kao pojedinačne građevine.

Ukupna površina IGPIN ugostiteljsko-turističke namjene (uvala Lovrečina) prema III. ID PPUO Postira je 1,10 ha. Najveći dopušteni smještajni kapacitet u ovom području ugostiteljsko-turističke namjene (prema III. ID PPUO) je 120 ležaja.

Unutar GPN naselja Postira utvrđena je postojeća ugostiteljsko-turistička namjena (hotel „View“ i hotel „Pastura“) ukupne površine 2,20 ha. U građevnom području naselja Postira nalaze se još dva hotela – „Lipa“ i „Vrilo“.

Kao dodatnu gospodarsku namjenu može se gledati na područja sportsko-rekreacijske namjene jer i te površine imaju znatan utjecaj na razvoj turizma. Prema PPUO Postira, unutar GPN Postira utvrđeno je područje za ovu namjenu i to kao sportsko-rekreacijski centar – SRC (R2). Unutar ove površine dozvoljeno je uređenje sportskih sadržaja otvorenog ili zatvorenog tipa (trodijelna višenamjenska sportska dvorana koja je toplom vezom povezana sa školom), pomoćnih građevina (klupskih prostorija, teretana, svlačionica te infrastrukturnih i sličnih građevina) te pratećih građevina (ugostiteljskih i zabavnih sadržaja, sauna i salona). U naselju Dol PPU-om utvrđena su dva područja sportsko-rekreacijske namjene (R2) – „Strmica sjever“ i „Strmica jug“. Unutar ovih površina dozvoljena je izgradnja otvorenih i/ili natkrivenih sadržaja za obavljanje sportskih i rekreacijskih djelatnosti s mogućnošću izgradnje pomoćnih i pratećih građevina sportske i ugostiteljske djelatnosti.

Za *Izješće* je na ovom mjestu važno izdvojiti i kako su PPU Općine, uz površine sportsko-rekreacijske namjene, utvrđeni dijelovi kopna za uređene plaže (R3), kao sastavnog dijela GPN-a i IGPIN-a ugostiteljsko-turističke namjene. Podrobnija razgraničenja i uvjeti za njihovo uređenje utvrdit će se UPU-ovima. PPU Općine predvidio je sljedeće lokacije uređenih plaža (R3) unutar GPN-a Postira („Prvja“, „Rat“, „Zastivanje“, „Crna i Bila Ploča“ i „Mala Lozna“) te unutar ugostiteljsko turističkog područja T „Lovrečina“.

Razvedenost obale, cjelokupni krajobraz, povoljna klima, čistoća okoliša i položaj predstavljaju dobru osnovu za turistički razvoj Općine. Na području Općine, u trenutku pisanja ovog *Izješća*, postoji četiri hotela i to u naselju Postira: „View“, „Pastura“, „Lipa“ i „Vrilo“.

U listopadu 2013. godine Općina Postira usvojila je *Razvojnu strategiju Općine Postira ta razdoblje 2014. do 2020. godine* (u daljnjem tekstu: *Razvojna strategija*). *Razvojna strategija* dokument je koji predstavlja primjerene mogućnosti razvoja Općine i načine ostvarivanja postavljenih ciljeva razvoja. U pripremnom razdoblju izrade *Razvojne strategije* provedeno je vrednovanje mogućnosti Općine te je utvrđen cilj prema kojem razvoj Općine treba biti usmjeren. Nakon usvajanja *Razvojne strategije* ona „*postaje temeljni dokument za izradu projekata pojedinačnih zahvata i natječajne dokumentacije za dobivanje sredstava iz EU fondova*“ (cit. str. 5). „*Osnovna svrha i cilj ove strategije je da bude instrument upravljanja razvojem jedinice lokalne samouprave koji će uvjetovati pozitivan demografski rast, gospodarski rast, zaštitu prirodnih resursa, rast društvenog i životnog standarda*“ (cit. str. 89) Prema tom dokumentu, temeljni strateški cilj Općine Postira je „*briga o stanovništvu, o njegovoj demografskoj strukturi i uvjetima za povećanje broja stanovnika*“ (cit. str. 27). Nadalje, kako bi se postigao temeljni strateški cilj, postavljeni su dodatni ciljevi koje je potrebno ostvariti. Neki od tih ciljeva su sljedeći: *revitalizacija i održivi razvoj transportne infrastrukture Općine Postira, integracija i održivi razvoj poljoprivrednog potencijala, integracija i održivi razvoj energetskog potencijala obnovljivih izvora energije, integracija i održivi razvoj turističkog potencijala, implementacija i razvoj zdravstvenih i drugih usluga, zaštita povijesne i kulturne baštine, zaštita okoliša i zbrinjavanje otpada* (cit. str. 27).

Općina Postira usvojila je *Strateški razvojni program za razdoblje od 2020.-2027.* (u daljnjem tekstu: *Razvojni program*) kao temeljni dokument koji će usmjeravati i kontrolirati cjelokupni razvoj Općine u planskom razdoblju. „*Ključni dio Strateškog razvojnog programa Općine Postira je definiranje ciljeva, prioriteta i mjera koji postavljaju temelje za budući razvoj, iz kojih proizlaze projekti koji će biti glavni alat za dostizanje navedenog.*“ (cit. str. 4). *Razvojni program* ponovo provodi analizu postojećeg stanja i mogućnosti razvoja Općine, bez osvrta na prethodno usvojenu *Razvojnu strategiju* i ciljeve postavljene tim dokumentom. *Razvojni program* postavlja pet strateških ciljeva Općine Postira do 2027. godine:

1. *pametna Općina Postira promicanjem modernog i pametnog gospodarskog okruženja;*
2. *zelenija Općina Postira promicanjem ekološki vrijednih ulaganja te prilagodbom klimatskim izazovima;*
3. *povezanija Općina Postira razvojem i jačanjem prometnih i digitalnih mreža;*
4. *socijalnija Općina Postira promicanjem kvalitetnog zapošljavanja, obrazovanja i socijalne uključenosti;*
5. *Općina bliža čovjeku promicanjem održivog i integriranog razvoja i novih sadržaja.*“

PPU-om Općine Postira utvrđen je IGPIN gospodarske (poslovne) namjene (K4) i to na području naselja Postira - „Ratac“. PPU Općine propisuje obveznu izradu UPU-a za ovo područje, kojim je moguće planirati površine ugostiteljsko-turističke namjene kao prateće sadržaje osnovne (poslovne) namjene. PPU Općine navodi da se unutar GPN-a poslovna namjena može planirati kao prateća namjena stambenoj (obiteljska stambeno-poslovna i poslovno-stambena zgrada) ili kao osnovna namjena (poslovna zgrada) ukoliko planirana djelatnost nema nepovoljni utjecaj na život u naselju.

Poljoprivreda je tradicionalna djelatnost stanovnika Općine Postira, nekada osnovna djelatnost, a danas predstavlja samo izvor dodatnih prihoda. Na poljoprivrednim površinama koje se još uvijek održavaju, prevladavaju maslinici, vinogradi te u manjoj mjeri druge kulture. Povrtarske kulture uzgajaju se uglavnom na zemljištu neposredno uz mjesto stanovanja i za vlastite potrebe.

U Popisu poljoprivrede iz 2020. g. prikazani su podaci po pojedinim regijama (NUTS2, NUTS3). Međutim, prema Popisu poljoprivrede iz 2003. godine podaci su obrađeni po županijama i Općinama/Gradovima. Prema tim podacima na području Općine Postira uzgajaju se koze (27 poljoprivrednih kućanstava), ovce (64 poljoprivrednih kućanstava), svinje (2 poljoprivredna kućanstava), konji (16 poljoprivrednih kućanstava), magarci (37 poljoprivrednih kućanstava), kunići (10 poljoprivrednih kućanstava), perad (46 poljoprivrednih kućanstava) te pčelinje zajednice (1

poljoprivredno kućanstvo). Iz tih podataka je vidljivo da na području Općine kao poljoprivredna djelatnost prednjači ovčarstvo.

Osnovno obilježje poljoprivrednih gospodarstava je velika usitnjenost posjeda, odnosno njihova rascjepkanost. Prevladavaju vinogradi i maslinici. Značajno ograničenje u razvoju poljoprivrede predstavlja nedostatak trajnih izvorišta vode pa je sve upućeno na navodnjavanje. Kako na otoku nema prirodnih vodotoka to je jedini način za osiguranje vode za navodnjavanje skupljanjem kišnice u ukopanim spremnicima. Zbog lakše dostave poljoprivrednih proizvoda do središnjeg općinskog naselja i ostalih naselja na otoku i županiji, Općina je naručila izradu i usvojila, Prometnu studiju (2018. g.). Tom studijom utvrđena je vrlo podrobno mreža nerazvrstanih cesta i poljskih putova koji se mogu koristiti pri prijevozu poljoprivrednih proizvoda do središnjeg općinskog naselja i dalje.

U vrednovanju poljoprivrednih djelatnosti, posebno je važno naglasiti mogućnost povezivanja poljoprivredne proizvodnje (OPG-ova) i turističke djelatnosti, kao jedan od mogućih načina povećanja gospodarskih djelovanja unutar Općine. Nedavne izmjene i dopune Prostornog plana Splitsko-dalmatinske županije posebno ističu upravo važnost osnivanja i održavanja obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, kako za lokalno stanovništvo tako i za turiste koji borave na području Općine, otoka i županije.

Područje Općine, prema podacima Hrvatskih šuma, nalazi se unutar dvije gospodarske jedinice i to: Dol i Vidova gora. Uprava šuma, Podružnica Split, izradila je [Program gospodarenja za gospodarsku jedinicu „VIDOVA GORA“ za razdoblje od 01.01.2015. – 31.12.2024. godine](#) i [Program gospodarenja za gospodarsku jedinicu „DOL“ za razdoblje od 01.01.2016. do 31.12.2025.](#) Šume i šumsko zemljište na području Općine nemaju veći gospodarski značaj obzirom da su površine šuma u južnom dijelu Općine dio značajnog krajobraza „Vidova gora“ (zaštićenog temeljem *Zakona o zaštiti prirode*). Za područje Općine od iznimnog je značaja uređenje protupožarnih putova s ciljem omogućavanja dostupnosti vlasnicima šumskih i poljoprivrednih površina, a većina tih putova označena je u *Prometnoj studiji* Općine Postira iz 2018. g.

Ribarstvo je tradicionalna djelatnost stanovnika Općine, koja se sve više smanjuje. Izlov i prerada ribe danas je više za prehranu u domaćinstvu i opskrbu ugostiteljsko-turističkih sadržaja.

4. OPREMLJENOST PROSTORA INFRASTRUKTUROM

4.1. CESTOVNI PROMET

Južnim dijelom područja Općine Postira prolazi jedna državna cesta DC113 [Supetar (trajektna luka) – Nerežišće – Sumartin (trajektna luka)] ukupne duljine 39,102 km, od čega se unutar Općine Postira nalazi 5.272,00 metara. Cesta je utvrđena kao državna na temelju *Odluke o razvrstavanju javnih cesta*. Sjevernim dijelom područja Općine Postira, odnosno naseljem Postira, prolazi županijska cesta ŽC6161 ([slika 7](#)) (Supetar (DC113) – Postira – Pučišća – uvala Luka) na koju se spaja županijska cesta ŽC6164 (Postira (ŽC6161) - Dol) povezujući naselje Postira s naseljem Dol. Jugozapadnim dijelom područja općine prolazi županijska cesta ŽC6190 [Nerežišća (ŽC6191) – Dol (Vidova gora)]. Područjem Općine Postira djelomično ili u cijelosti prolaze tri (3) županijske ceste ukupne duljine 37,860 km, od čega se unutar Općine Postira nalazi 13.852,00 metara. Ceste su utvrđene kao županijske na temelju *Odluke o razvrstavanju javnih cesta*. Naseljem Postira u cijelosti prolazi i jedna lokalna cesta LC67126 (Postira (ŽC6161 – nerazvrstana cesta) ukupne dužine 0,716 km. Cesta je utvrđena kao lokalna temeljem *Odluke o razvrstavanju javnih cesta*.

Slika 7: Pogled na ŽC6161

Prometnom studijom utvrđene su nerazvrstane ceste po pojedinim naseljima Općine, njihova ukupna dužina kao odnos dužine uređenih (utvrđena katastarska čestica) i neuređenih (neutvrđena katastarska čestica) dijelova nerazvrstanih cesta.

Na području naselja **Postira** utvrđeno je 48 nerazvrstanih asfaltiranih cesta ukupne duljine **19.247,00 metara**. Za ove prometnice, u duljini od **15.711,00 metara** utvrđena je katastarska čestica, a u duljini od **3.536,00 metara** potrebno je utvrditi katastarsku česticu. Dok je na području naselja **Dol** utvrđeno 17 nerazvrstanih asfaltiranih cesta ukupne duljine **6.761,00 metar**. Za ove prometnice, u duljini od **3.045,00 metra** utvrđena je katastarska čestica, a u duljini od **3.761,00 metar** potrebno je utvrditi katastarsku česticu.

DULJINA NERAZVRSTANIH CESTA PO NASELJIMA OPĆINE POSTIRA			
naselje	DULJINA DIONICE (m)		(m)
	utvrđene k.č.	neutvrđene k.č.	Ukupno
Postira	15.711,00	3.536,00	19.247,00
Dol	3.045,00	3.716,00	6.761,00
OPĆINA POSTIRA	18.756,00	7.252,00	26.008,00

Sve razvrstane i nerazvrstane ceste utvrđene Prometnom studijom (2018.) godine ugrađene su u Prostorni plan uređenja Općine Postira (II. Izmjenama i dopunama PPUO Postira 2018. godine).

Na području Općine Postira danas postoji veliki broj (preko 200) ostalih (poljskih) putova (slika 8). Provjerom stvarnog stanja na terenu i usporedbom sa stanjem na katastarskim kartama uočene su tri vrste poljskih putova na području Općine Postira i to:

1. zemljani put koji postoji i koji ima utvrđenu katastarsku česticu (duljina 35.280 m)
2. zemljani put koji postoji, ali nema utvrđenu katastarsku česticu za cijelu duljinu ili samo njen dio (duljina 73.900 m)

3. zemljani put koji je prikazan na katastarskoj karti, ali u stvarnosti ne postoji (duljina 743.90 m). Važniji ostali (poljski) putovi označeni su na svim kartografskim priložima *Prometne Studije*. Za sve ove putove ili njihove dijelove trebalo bi odrediti katastarske čestice (osim ako se radi o putovima u vlasništvu fizičkih osoba). Isto tako treba provjeriti razloge zašto ne postoje putovi za koje su utvrđene katastarske čestice.

Prometnom studijom pa zatim i PPUO-om Postira predložene su dvije varijante obilaznice naselja Postira (južno od GPN-a Postira), koja bi po izgradnji mogla preuzeti ulogu županijske ceste ŽC6161 u cilju rasterećivanja naselja Postira od prolaznog prometa. Pored te obilaznice, Prometnom studijom potvrđena je i trasa buduće nerazvrstane ceste planirane unutar UPU „Postira istok: Crna i Bila Ploča – Mala Lozna“ kao stambena ulica. Ta planirana nerazvrstana cesta označena je u PPUO Postira te spomenutom UPU.

4.2. ZRAČNI PROMET

Povezanost Općine sa sustavom zračnog prometa u RH ostvaruje se preko zračne luke Brač, koja se nalazi na području Općine Pučišća te zračne luke Split koji ima značenje za cijelu Županiju.

4.3. POMORSKI PROMET

Na području Općine nalazi se morska luka otvorena za javni promet lokalnog značaja (slika 9) s iskrcajnim mjestom za prihvat ribe (županijskog značaja). Na području Općine III. ID PPUO Postira planirana je sportska luka županijskog značaja kraj luke otvorene za javni promet te jedno privezište u Uvali Lovrečina.

Slika 9: Luka otvorena za javni promet, Postira

Sukladno *Zakonu o pomorskom prometu i morskim lukama*, županijska skupština utvrđuje lučko područje za sve luke otvorene za javni promet županijskog i lokalnog značaja, u skladu s prostornim planovima i uz suglasnost Vlade RH. U proteklom razdoblju, lučka uprava Splitsko-dalmatinske županije izradila je prikaz obuhvata lučkih područja SDŽ na katastarskoj podlozi preklapljennoj preko DOF-a i time su utvrđeni obuhvati lučkih područja s pripadajućim namjenama.

Značajno za područje Općine je činjenica da je Skupština Splitsko-dalmatinske županije u veljači 2021. donijela Odluku o izmjeni i dopunama Odluke o osnivanju Lučke uprave Splitsko-dalmatinske županije gdje je u članku 4, točka 2. LUKE LOKALNOG ZNAČAJA, točka 27 **LUKA POSTIRA** kojom je izmijenjen opis obuhvata kopnenog i morskog dijela lučkog područja luke otvorene za javni promet u Postirama:

- "a) *kopneni dio: Lukobran duljine 103,00 m i širine 6,00 m, sa parapetnim zidom, te obrambenim kamenim nasipom od točke 4 preko točke 5 do točke 6. Spojna obala duljine 75,00 m, širine 1,00 m od točke 6 do točke 7. Pristan u duljini 45,00 m i širine 12,00 m od točke 7 do točke 8. Obala duljine 108,00 m i širine 1,00 m od točke 8 do točke 11. Potom prati obalu od točke 11 do točke 16. Ukupna duljina pristanišne obale 380,00 m. Površina kopnenog dijela 2450 m²*
- b) *morski dio: Zamišljena linija akvatorija kreće od točke 1 na zapadu u smjeru sjevera u duljini od 107,50 m do točke 2, potom u smjeru istok u duljini od 248,00 m do točke 3 i zatim u smjeru jug u duljini od 95,00 m do obalne točke 4, te od obalne točke 16, preko točaka 17, 18, 19 do točke 1. Površina akvatorija 69552.5 m²."*

Na slici 10 vidljiv je prikaz granica pomorskog dobra, koncesija i lučkog područja naselja Postira.

Slika 10: Prikaz utvrđenih granica pomorskog dobra, koncesija i lučkog područja na području naselja Postira

4.4. POŠTA, TELEKOMUNIKACIJE I ELEKTROENERGETIKA

Na području Općine nalazi se poštanski ured te mjesna i područna centrala u naselju Postira koji zadovoljavaju potrebe korisnika, stoga nije potrebno planirati proširenje poštanskih usluga. Područje Općine dobro je pokriveno fiksnom i mobilnom mrežom. Temeljem Uredbe o mjerilima razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme, prostor Općine pokriven je s 3 elektroničke komunikacijske zone (polumjera 1500 m) namijenjene za izgradnju samostojećeg antenskog stupa odnosno stupova. Na prostoru Općine nalazi se radio relejna postaja (zapadni dio građevnog područja naselja Postira) te bazna radijska i GSM i NMT postaja (uz južnu granicu Općine). Unutar pojasa županijske ceste ŽC6161 planirana je izgradnja magistralnog TK voda. Na području UPU-a „Postira-Istok: Crna i Bila Ploča – Mala Lozna“ planirana je postava dva korisnička i spojna voda u pojasa nerazvrstanih cesta. Sukladno Odredbama PPUO Postira, svi postojeći TK kablovi mogu se mijenjati u skladu s planovima obnove TK mreže.

Postojeća elektroenergetska mreža zadovoljava potrebe korisnika. Na području Općine nema planiranih novih građevina elektroprijenosa i elektroopskrbe, kao ni građevine za pretvorbu električne energije. Nove trafostanice (20)10/0,4 kV mogu se graditi u skladu s potrebama potrošača i planovima razvoja nadležnog operatera. Sve postojeće elektroenergetske građevine mogu se obnavljati u skladu s planovima obnove i daljnjeg razvoja nadležnog operatera.

4.5. VODOOPSKRBA I ODVODNJA

Uz postojeća četiri magistralna podmorska vodoopskrbna cjevovoda planira se polaganje još jednog cjevovoda, sve spojeno na crpnu stanicu (CS) Trstena. Iznad područja uvale Lovrečina planira se izgradnja vodospreme (VS Lovrečina). Nešto južnije od postojeće vodospreme „Postira“ planirana je izgradnja još jedne vodospreme i to VS „Glavice“. Na području Općine Postira, južno od građevnog područja naselja Dol planira se izgradnja vodospreme „Dol“ na koti od 170,00 mnv. Iz smjera Općine Nerežišća planira se izgradnja magistralnog vodoopskrbnog cjevovoda sve do planirane crpne stanice (CS) „Tunel“, a preko planirane crpne stanice „2“. Iz smjera Grada Supetra planirana je izgradnja magistralnog vodoopskrbnog cjevovoda sve do planiranog vodocrpilišta (kaptaža „Dol“). U južnom dijelu Općine Postira, za izdvojeni dio građevnog područja Podgažul planirana je izvedba zatvorenog sustava vodoopskrbe – za korištenje naplavnih voda. Na području GPN Postira, izvedena su dva podmorska ispusta otpadnih voda. Kako bi se ova otpadna voda pročištila potrebni su uređaji za pročišćavanje. Za izgradnju uređaja za pročišćavanje otpadnih voda predložene su tri lokacije unutar GPN Postira. Točna lokacija utvrdit će se kod izrade

odgovarajuće projektne dokumentacije. Još jedan uređaj za pročišćavanje, zajedno s potrebnom crpnom stanicom, planiran je za ugostiteljsko-turističku namjenu u uvali Lovrečina, uz izgradnju podmorskog ispusta. Otpadne vode s područja Male Lozne spojiti će se preko crpne stanice kolektorom na postojeći. Isto tako, planirana je izgradnja kolektora otpadnih voda od GPN Dol do zapadne crpne stanice u GPN Postira. U južnom dijelu Općine Postira, za izdvojeni dio građevnog područja Podgažul planirana je izvedba zatvorenog sustava odvodnje s biopročištačem. Sjeverozapadni dio područja Općine smatra se kao područje ugroženo bujicama. Na bujičnim tokovima potrebno je provesti zaštitu od erozije i uređenje bujica koja obuhvaća biološke i hidrotehničke radove (čišćenje korita bujica, po potrebi obloga korita i dr.). Utjecaj biljnog pokrivača, prvenstveno šuma, zatim travnjaka i mnogih višegodišnjih kultura je vrlo značajan za režim otjecanja i razvoj erozijskih procesa na bujičnom slivu. Stoga je potrebno voditi računa o održavanju biljnog pokrivača u bujičnom slivu. Biološki radovi na zaštiti od štetnog djelovanja bujica odnose se na održavanje zelenila u slivnom području, krčenje raslinja i izgradnju „terasa“.

Glavni problem vodoopskrbe u Općini je nedostatak prirodnih izvora pa se povećana potražnja osjeti u ljetnim mjesecima. Postojeća vodoopskrbna mreža mjestimično je dotrajala te je potrebna njena rekonstrukcija i dogradnja.

4.6. GOSPODARENJE OTPADOM

Prostornim planom Splitsko - dalmatinske županije (PPSDŽ) odlaganja komunalnog otpada iz jedinica lokalne samouprave otoka Brača planirano je isključivo u Centru za gospodarenje otpadom (CZGO) na lokaciji Lečevica, ali koji još uvijek nije izgrađen. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Zavod za zaštitu okoliša i prirode izradio je i 2020. g. objavio [Pregled podataka o odlaganju i odlagalištima otpada za 2020. g.](#) Prema tom dokumentu na području otoka Brača nalazi se osam (8) odlagališta otpada.

	JLS	oznaka	Naziv odlagališta	Vrsta odlagališta	Status operativnosti	Status sanacije	Završetak sanacije
1	Bol	270	Bol	komunalni	Zatvoreno Ex-situ	završena	31.12.2011.
2	Nerežišća	269	Bilićnica	komunalni	Zatvoreno Ex-situ	završena	31.12.2006.
3	Pučišća	112	Brdo (Košer)	komunalni	aktivno	priprema	
4	Pučišća	309	Kozjaci	komunalni	zatvoreno	završena	31.12.2008.
5	Supetar	85	Kupinovica	komunalni	aktivno	u pripremi	
6	Milna	146	Miran dolac	komunalni	Zatvoreno Ex-situ	završena	31.12.2007.
7	Sutivan	272	Paklenica	komunalni	Zatvorena Ex-situ	završena	31.12.2007.
8	Selca	273	Sveti Nikola	komunalni	zatvoreno	završena	31.12.2012.
9	Postira	113	Šantić Voda	komunalni	Zatvorena Ex-situ	završena	31.12.2011.

Prema podacima iz [Pregleda podataka o odlaganju i odlagalištima otpada za 2020. godinu](#), Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, na području Općine Postira nema aktivnih odlagališta otpada. Međutim, na području Općine nalazi se zatvoreno, ali sanirano (2011. godine) komunalno odlagalište otpada Šantić Voda. Od tada, prikupljeni otpad s područja Općine Postira odvozi se na odlagalište otpada „Košer“ u naselju Gornji Humac u Općini Pučišća. Na tom odlagalištu provodi se i razvrstavanje otpada u sortirnici pri tom području (k.č. 4347/2, k.o. Gornji Humac). Ovo odlagalište ujedno i služi kao sabirni centar za cijeli otok Brač i na njemu se prikuplja komunalni i tehnološki otpad za sve otočne jedinice lokalne samouprave, tako i za Općinu Postira.

U cilju odgovornog i održivog gospodarenja otpadom, Općina Postira donijela je [Plan gospodarenja otpadom za razdoblje od 2017. – 2022. godine](#). Gospodarenje otpadom čini skup aktivnosti, odluka i mjera usmjerenih na sprječavanje nastanka otpada, smanjivanje količina otpada i/ili njegovih štetnih utjecaja na okoliš, skupljanje, prijevoz, uporabu, te nadzor nad tim djelatnostima i skrb za zatvorena odlagališta na gospodarski učinkovit i po okoliš prihvatljiv

način. (cit. str. 5) Prema podacima iz tog Plana, zabilježena je jedna lokacija unutar Općine koja je onečišćena otpadom, većinom građevinskim (lokacija nedaleko od „Šantića voda“ u naselju Postira, oko 500 m od ceste Pučišća-Supetar). Općina Postira radi na ostvarenju ciljeva postavljenih *Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske* i *Planom gospodarenja otpadom Općine Postira*. U naselju Postira uređeno je trinaest „zelenih otoka“ (skup spremnika za papir i karton, staklo, tekstil, plastičnu i metalnu ambalažu) za odvojeno sakupljanje otpada. Na području Općine nije planirano uređenje reciklažnog dvorišta za građevinski otpad. Odvojeno prikupljeni otpad sakupljat će se u reciklažnom dvorištu tvrtke Micheli-Tomić.

U poglavlju 6 spomenutog *Plana*, vrlo jasno je navedeno i opisano osam (8) temeljnih ciljeva za smanjivanje i sprječavanje nastanka otpada na području Općine Postira do 2022. g. U nastavku spomenutog *Programa* vrlo su detaljno opisane potrebne mjere za ostvarenje pojedinih ciljeva. U jedanaestom (11) poglavlju pobrojani su nužni projekti za provedbu *Plana gospodarenja otpadom Općine Postira*, od kojih su neki već do sada ostvareni.

5. ZAŠTITA I KORIŠTENJE DIJELOVA PROSTORA OD POSEBNOG ZNAČAJA

5.1. ZAŠTIĆENO OBALNO PODRUČJE

Općina Postira smještena je u sjevernom dijelu otoka. Prema opisu pojma *zaštićeno obalno područje*, Obalno područje mora je područje (kopneni i morski dio) svih jedinica lokalne samouprave koje imaju izlaz na more i predstavlja područje posebnih ograničenja u korištenju. Naime, obalno područje je na razini Strategije prostornog uređenja označeno kao posebna problemska cjelina. Dodatno dio obalnog područja je pod posebnom opaskom – *Područje ograničenja* što predstavlja pojas ukupne širine 1300 m (300 metara u smjeru mora i 1000 m u smjeru kopna, a sve mjereno od obalne crte).

Morska obala u prostorno planskoj dokumentaciji promatra se kroz dvije kategorije, i to:

- morska obala koja se nalazi unutar GPN-a i neposredno uz rub GPN-a i IGPIN-a i koja može biti uređena ili neuređena, ali koja se planira urediti u suglasju s planiranom namjenom GP-a uz koje se nalazi;
- morska obala koja se proteže izvan GPN-a i IGPIN-a i nije s njima neposrednoj vezi i čini najveći dio morske obale neke obalne jedinice lokalne samouprave.

Kod određivanja uvjeta uređenja i zaštite obalne i morske površine i podmorja neposredno uz obalu treba se pridržavati odredbi *Zakona o prostornom uređenju*, posebice članka 46: očuvati i sanirati ugrožena područja prirodnih, kulturno-povijesnih i tradicijskih vrijednosti obalnog i zaobalnog krajolika te poticati prirodnu obnovu šuma i autohtone vegetacije; odrediti mjere zaštite okoliša na kopnu i u moru te osobito zaštititi resurse pitke vode; osigurati slobodan pristup obali, prolaz uz obalu te javni interes u korištenju, pomorskog dobra; očuvati nenaseljene otoke i otočiće prvenstveno za poljoprivredne djelatnosti, rekreaciju, organizirano posjećivanje, istraživanje i bez formiranja građevinskih područja; uvjetovati razvitak infrastrukture zaštitom i očuvanjem vrijednosti krajolika; ograničiti međusobno povezivanje i dužobalno proširenje postojećih građevinskih područja, odnosno nova građevinska područja planirati izvan površina koje su u naravi šume te sanirati napuštena eksploatacijska polja mineralnih sirovina i proizvodna područja prvenstveno pejzažnom rekultivacijom ili ugostiteljsko-turističkom i sportsko-rekreacijskom namjenom.

U skladu sa posebnim obilježjima podneblja i određenim nasljeđima u prostoru, unutar ZOP-a (pa time i Općine Postira) *Zakon o prostornom uređenju* jasno je propisao koji su zahvati i na koji način mogući unutar zaštićenog obalnog područja (članci 47, 48, 48a, 48b, 48c i 49).

Prostornim planom uređenja Općine Postira određeno je izgrađeno i neizgrađeno građevno područje i prikazano u kartografskim prikazima četvrte skupine: Građevinska područja.

5.2. ZAŠTITA PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I BIOLOŠKE RAZNOLIKOSTI

Vrlo podroban prikaz prirodnih i kulturnih vrijednosti na području Općine Postira i područja zaštićena NATUROM 2000 dat je u Polazištima ovog Izvješća i to u poglavlju 4.1 tako da se to podaci neće ponavljati u ovom dijelu Izvješća. Ekološka mreža (NATURA 2000) predstavlja sustav međusobno povezanih ili prostorno bliskih ekološki značajnih područja, koja uravnoteženom bio-zemljopisnom raspoređenošću značajno pridonose očuvanju prirodne ravnoteže i biološke raznolikosti koju čine ekološki značajna područja za RH. Tu su uključena i ekološki značajna područja Europske unije važnih za očuvanje ugroženih divljih svojti i stanišnih tipova.

Prema podacima Državnog zavoda za zaštitu prirode na području Općine Postira temeljem *Zakona o zaštiti prirode* nalazi se jedno zaštićeno područje u kategoriji značajnog krajobraza („Vidova gora“). Prostornim planom uređenja Općine Postira predlaže se utvrđivanje Spomenika prirode „Duboki dolac“ te „Vela špilja“. Osim toga, PPUO-om su utvrđena sljedeća područja prirodnog krajobraza (PK):

- šumoviti predjel Donje Bande Prvje i Ratca;
- dijelovi obalnog poteza – uvala Trstena – uvala Lozna;
- dijelovi obalnog poteza Dućac – uvala Konopikova;
- rt Bok.

PPUO-om na području Općine Postira utvrđene se i sljedeće vrlo značajne površine kultiviranog krajobraza:

- Veliki dolac Dunaj;
- dolci od uvala Lovrečina: Benodija, Lovrečine, krušev dolac;
- dolac od uvala Trsteno ka Kolaču i Velom brigu te Lozoviku;
- dijelovi obalnog poteza od uvale Konopikova do uvale Trstena.

Za potrebe izrade Prostornog plana uređenja Općine Postira izvršeno je bonitetno vrednovanje zemljišta za prostorno planiranje i zaštitu kvalitetnijih zemljišnih resursa u okviru čega su izrađene pedološka i bonitetna karta mjerila 1:25 000. Prema kriterijima za vrjednovanje zemljišta, tla su razvrstana u bonitetne klase i potklase, na temelju vrijednosti boniteta tla, boniteta klime i boniteta reljefa te korektivnih faktora. U kategoriju ostalih poljoprivrednih i šumskih tala, šuma i šumskih zemljišta (PŠ) svrstana su tla kamenjara, koluvija skeletnog, regosola, kalkomelanosola, rendzine i kalkokambisola. To su pretežno vrlo plitka do plitka tla, na većim nagibima, skeletna te sa znatnom stjenovitošću. Ova tla predstavljaju manje vrijedne zemljišne resurse te je na njima dozvoljeno vršiti prenamijenu zemljišta. Najkvalitetnija tla, odnosno tla koja pripadaju grupi osobito vrijednih obradivih tala (P1) na području Općine Postira nisu utvrđena. U drugu grupu ili grupu vrijednih obradivih tala (P2) svrstana su tla na kojima se nalaze rigosole maslinika, njiva, vinograda i voćnjaka, često terasirane iz kalkokambisola, koluvija i crvenice, često skeletne te na nagibu terena 0-16%. Kako se ovdje radi o najvrjednijem zemljištu, ova tla treba štiti od prenamijene. U treću grupu ili grupu ostalih obradivih tala (P3) svrstana su tla gdje nalazimo pretežno rigosole maslinika, vinograda i njiva, terasirane, često skeletne, na nagibu terena od 3-30 % te s povećanom stjenovitošću. Ta tla bi također trebalo sačuvati za poljoprivrednu proizvodnju, a njihovu prenamijenu vršiti jedino u slučaju ako na nekom području nema tala nižih bonitetnih vrijednosti.

Područje Općine Postira, prema podacima Hrvatskih šuma, nalazi se unutar dvije gospodarske jedinice i to: Vidova gora i Dol. Uprava šuma, Podružnica Split, izradila je [Program gospodarenja za gospodarsku jedinicu „VIDOVA GORA“ za razdoblje od 01.01.2015. – 31.12.2024. godine](#) i [Program gospodarenja za gospodarsku jedinicu „DOL“ za razdoblje od 01.01.2016. do 31.12.2025.](#) Prema PPUO Postira šumske površine (šume, makija, garig i kamenjar te gospodarske šume) pokrivaju znatan dio površine Općine i značajnim dijelom su u privatnom vlasništvu.

Na području Općine Postira nema prirodnih vodotoka. Oborinske vode vrlo brzo, zbog pedoloških obilježja tala, prodiru u podzemlje do ispod razine mora. Prilikom izrade narednih Izmjena i dopuna PPU Općine Postira trebat

će zatražiti dopunjene podatke o novouređenim bujičnim vodotocima kako bi se isti ucrtali u odgovarajuće kartografske podloge *Plana*. Neposredan pristup obali i moru čini Općinu vrlo poželjnim prostorom (pomorstvo i ribarstvo), odnosno pristupačnost svim oblicima pomorskog prometa, a time i turizma.

Na području Općine nema, niti se prema važećoj prostorno-planskoj dokumentaciji planira otvaranje eksploatacijskih polja.

5.3. ZAŠTITA KULTURNIH VRIJEDNOSTI

Za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara, određivanje mjera zaštite i nadzor nad njihovim provođenjem, zadužena su tijela državne uprave, tijela lokalne samouprave i uprave (u području kulture, prostornog planiranja i uređenja prostora, zaštite okoliša, graditeljstva, stambenog i komunalnog gospodarstva, turizma, financija, unutarnjih poslova i pravosuđa) sukladno zakonu i drugim propisima.

Ukratko, na području Općine nalazi se čak 15 *Zakonom* zaštićenih nepokretnih kulturnih dobara, od kojih 8 na području naselja Postira i 7 na području naselja Dol. Od navedenih nepokretnih kulturnih dobara, obnovljena je Kuća Hrapočušća.

5.4. ZAŠTITA PODRUČJA UGROŽENIH PRIRODNIM I DRUGIM NESREĆAMA

Općina Postira je u ožujku 2018. godine donijela elaborat *Procjena rizika od velikih nesreća za Općinu Postira* prema kojoj su prepoznate i u registar rizika unesene ove tri moguće prijetnje:

1. **potres** - Općina se nalazi na području u kojem se mogući potresi intenziteta VIII MSK ljestvice. Obzirom na mogući intenzitet potresa, pretpostavka je da može doći do katastrofe ili velike nesreće s ljudskim žrtvama, teškim oštećenjima na infrastrukturi i velikih materijalne štete.
2. **požari otvorenog tipa** (požari raslinja na otvorenom prostoru Općine Postira) - Obzirom na porast temperatura i sušnih razdoblja, povećava se i opasnost od požara. Požarom su ugrožene šumske i poljoprivredne površine, ali i turistička područja poput autokampova, park šuma i izletišta.
3. **ekstremne temperature**

Duž „korita“ povremenih bujica moguće je očekivati ugroženost od bujičnih voda. U slučaju pada velike količine kiše u kratkom vremenu (200 l/m²) te nastanka velikih bujica najviše bi bile ugrožene prometnice u području tokova bujica. Stoga je za provedbu mjera i zahtjeva za obranu od poplava, potrebno popisati sve katastarske čestice ili dijelove čestica unutar kojih se nalaze ta povremena korita kako bi se, u slučaju da nisu registrirane kao javno vodno dobro, to isto moglo uraditi.

Na području Općine nije bilo dugotrajnijeg plavljenja uslijed podizanja razine mora, odnosno značajnije pojave plimnog vala ili uspora iako u užem obalnom pojasu, sukladno lokalnim topografskim obilježjima, postoji mogućnost takvih pojava. Jaki vjetrovi (brzine veće od 150 km/h) uzrokuju prekid pomorskog prometa, oštećenja na elektrovodovima.

Na kraju, tehničko-tehnološke katastrofe i veće nesreće u gospodarskim građevinama mogu biti povezane s Lukom Postira, a tehničko-tehnološke katastrofe izazvane nesrećama u cestovnom prometu odnose se na pojave požara odnosno eksplozija na kamionima koji prevoze opasne i štetne tvari, te iznenadnim zagađenjem na prometnicama uslijed prometnih nezgoda.

6. OBVEZNI PROSTORNI POKAZATELJI ZA OPĆINU POSTIRA

	Osnovna tematska cjelina	Skupina pokazatelja	Pokazatelj	Način prikaza	Izvor podataka	
1. OPĆI POKAZATELJI RAZVOJNIH KRETANJA (prema popisu stanovnika iz 2021)						
1.1.	DEMOGRAFSKA STRUKTURA	A. Razmještaj i struktura stanovništva	1.	Broj stanovnika	1538	DZS
			2.	Indeks kretanja broja stanovnika	1,01	
			3.	Prirodni prirast stanovništva	-11 ¹	
		B. Razmještaj i struktura domaćinstava	1.	Broj kućanstava	598	DZS
			2.	Indeks rasta broja kućanstva (2021/2011)	107,55	
			3.	Prosječna veličina kućanstva	2,57	
1.2.	SOCIJALNO-GOSPODARSKA STRUKTURA	Ekonomski razvoj	1.	Indeks razvijenosti	106,924	MRREI
			2.	Stupanj razvijenosti	7	
2. STRUKTURA NASELJA I PODRUČJA ZA RAZVOJ IZVAN NASELJA						
2.1.	OBILJEŽJA SUSTAVA NASELJA	Razmještaj, gustoća naselja i naseljenosti	1.	Broj naselja	2	PPUO
			2.	Gustoća naselja	42,68/1000 km ²	
			3.	Gustoća naseljenosti	32,82 st/km ²	
2.2.	KORIŠTENJE ZEMLJIŠTA U NASELJIMA	A. Površina naselja	1.	Površina naselja	4686 ha	PPUO
		B. Građevna područja (GP)	1.	Površina GP naselja – ukupno planirana	83,76 ha	PPUO
			2.	Udio GP u odnosu na ukupnu površinu JLS ²	1,79%	
			3.	Udio izgrađenog GP u odnosu na ukupnu površinu JLS ³	1,39%	
			4.	Udio neizgrađenog GP u odnosu na ukupno GP	22,15%	
			5.	Broj stanovnika/ukupna površina GP	18,36 st/ha	
			6.	Broj stanovnika/izgrađena površina GP	23,59 st/ha	

¹ Prirodni prirast je razlika broja živorođene djece i broja umrlih u određenom razdoblju.

² Izračun u odnosu na kopnenu površinu Općine

³ Izračun u odnosu na kopnenu površinu Općine

	Osnovna tematska cjelina	Skupina pokazatelja	Pokazatelj	Način prikaza	Izvor podataka	
2.	STRUKTURA NASELJA I PODRUČJA ZA RAZVOJ IZVAN NASELJA nastavak					
2.3.	IZDOJENA GRAĐEVNA PODRUČJA (IZVAN NASELJA)	Izdvojena građevna područja (IGP)	1. Površina IGPIN – ukupna	10,15 ha	PPUO	
			2. Površina i udio površine IGPIN pojedine namjene u odnosu na ukupnu površinu IGPIN-a			
			2.a. Ugostiteljsko-turistička namjena	1,10 ha 10,84 %		
			2.b. Gospodarska namjena – ukupna (proizvodna, poslovna i dr.)	5,30 ha 52,22% 0,0034 ha/st		
			2.c. Sport i rekreacija	1,11 ha 10,94 % 0,0007 ha/st		
			2.d. Područja posebne namjene	0,00 ha 0,00 %		
			2.e. Površine groblja	2,64 ha 26,00%		
			3. Ukupni planirani smještajni kapacitet u T	120 tp		
			4. Broj turističkih postelja po km' obalne crte	13,29 tp/km'		
3.	POSTOJEĆA INFRASTRUKTURNA OPREMLJENOST					
3.1.	PROMETNA INFRASTRUKTURA	A. cestovni promet	Duljina cesta po vrstama		HC, ŽUC, PPUO, PROMETNA STUDIJA	
			1.a.	Državna cesta (D113)		5,27 km
			1.b.	Županijska cesta (ŽC6161, ŽC6164, ŽC6190)		13,85 km
			1.c.	Lokalna cesta (LC67126)		0,72 km
			1.d.	Nerazvrstane ceste		26,01 km
			Udio pojedinih vrsta cesta			
			2.a.	Državna cesta		11,49%
			2.b.	Županijska ceste		30,21%
			2.c.	Lokalna cesta		1,57%
			2.c.	Nerazvrstane ceste		56,73%
		Cestovna gustoća (dužina cesta / površina područja)		0,98 km/km ²		
		B. željeznički promet	1.	Duljina pruge prema vrsti	0.00 km	HŽ
			2.	Udio pojedinih vrsta željezničkih pruga	0,00 %	
3.	Gustoća željezničkih pruga (dužina / površina područja)		0,00 km/km ²			

	Osnovna tematska cjelina	Skupina pokazatelja	Pokazatelj	Način prikaza	Izvor podataka			
3. POSTOJEĆA INFRASTRUKTURNA OPREMLJENOST nastavak								
3.1.	PROMETNA INFRASTRUKTURNA	C. zračni promet	1.	Broj zračnih luka prema vrstama		MMPI		
			2.	Površina zračnih luka	0,00			
		D. pomorski promet	1	Broj luka prema vrsti		MMPI		
			1.a	Luka lokalnog značaja (Postira)	1,00			
			1.b.	Sportska luka	1,00			
			2.	Površina kopnenog dijela luke	nije utvrđeno			
			3.	Luke nautičkog turizma prema broju vezova	nema			
		E. riječni promet	1.	Broj riječnih luka prema veličini i rijeci	nema	MMPI		
			2.	Klasa i duljina plovni putova	nema			
			F. elektroničke komunikacije	1	Broj postojećih baznih stanica na 100 stanovnika	0,07/ 100 st.	HAKOM	
		3.2.	ENERGETSKA INFRASTRUKTURNA	A. opskrba električnom energijom	1.	Duljina elektroopskrbnih vodova	29,80km	HEP
					2.	Duljina i udio elektroopskrbnih vodova prema vrsti		
2.1.	110 kV dalekovod (i podmorski kabel)				12,17 km; 41%			
2.2.	35 kV dalekovod				5,93 km; 20%			
2.3.	10 kV dalekovod				11,70 km; 39%			
B. opskrba plinom	1.				Duljina plinovoda	0,00 km	PLINACRO lok.distr.	
	2			Udio prema vrsti plinovoda	nema			
	C. opskrba naftom	1.	Duljina naftovoda	0,00 km	JANAF, INA			
3.3.	OPSKRBA VODOM I ODVODNJA OTPADNIH VODA	A. opskrba pitkom i tehnološkom vodom	1.	Duljina javne vodoopskrbne mreže	32,88 km	Lokalno komunalno poduzeće		
			2.	Potrošnja pitke vode	170 l/dan			
		B. Pročišćavanje otpadnih voda	1.	Duljina kanalizacijske mreže	3,86 km	Lokalno komunalno poduzeće		
			2	Uređaji za pročišćavanje otpadnih voda – broj i kapacitet	0 0,00 l/s			
3.4.	GOSPODARENJE OTPADOM	Odlagališta otpada	1.	Broj i površina odlagališta prema vrsti	0; 0,00 ha	HAOP		
			2.	Sanacija neuređenih odlagališta (broj, površina)	0; 0,00 ha			

	Osnovna tematska cjelina	Skupina pokazatelja	Pokazatelj	Način prikaza	Izvor podataka
4.	KORIŠTENJE I ZAŠTITA ZNAČAJNIH PROSTORA				
4.1.	KORIŠTENJE PRIRODNIH RESURSA	A. poljoprivreda	1. Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta	3.450,36 ha	PPUO
			2. Udio poljoprivrednog zemljišta	73,63%	
			3. Površina poljoprivrednog zemljišta po stanovniku	2,24 ha/st	
		B. šumarstvo	1. Ukupna površina šumskog zemljišta	1.148,93 ha	
			2. Udio šumskog zemljišta	24,52%	
			3. Površina šumskog zemljišta po stanovniku	0,75 ha/st	
		C. Vode	1. Površine površinskih voda prema vrsti (more)	1.777,90 ha	
			2. Udio površina površinskih voda u odnosu na površinu JLS	/	
			3. Dužina vodotoka	0,00 km	
		D. morska obala	1. Morska obala – dužina obalne crte	9,03 km	
		E. mineralne sirovine	1. Broj i površina eksploatacijskih polja po vrstama mineralnih sirovina	0; 0,00 ha	
4.2.	ZAŠTIĆENE PRIRODNE VRIJEDNOSTI	Zaštićena područja prirode	1. Broj i površina zaštićenih objekata prirodnih vrijednosti prema vrsti	1; 748,66 ha	
			2. Broj ekološki značajnih područja i površina ekološke mreže	4; 774,66 ha	
			3. Broj i površina posebno zaštićenih područja (NATURA 2000)	4; 774,66 ha	
4.3.	KULTURNA DOBRA	Struktura registriranih kulturnih dobara	1. Broj zaštićenih nepokretnih kulturnih dobara	15	PPUO MK
			2. Broj ili udio obnovljenih kulturnih dobara	1	
			3. Broj ili udio ugroženih kulturnih dobara	0	
4.4.	PODRUČJA POSEBNIH KARAKTERISTIKA	Područja mogućih prirodnih i drugih nesreća		opisano u tekstualnom dijelu Izvješća	

	Osnovna tematska cjelina	Skupina pokazatelja	Pokazatelj	Način prikaza	Izvor podataka
5.	DOKUMENTI PROSTORNOG UREĐENJA				
5.1.	POKRIVENOST PROSTORNIM PLANOVIMA	Pokrivenost PP prema razini planova i izvješća	1. Broj donesenih PP	7	PPUO
			1.1. Prostorni plan uređenja Općine	1	
			1.2. Urbanistički plan uređenja	6	
			2. Broj donesenih izmjena i dopuna PP	10	
			2.1. Dopuna PPU Općine	3	
			2.2. Izmjena i dopuna UPU	7	
			3. Broj PP u izradi	1	
			3.1. Izmjene i dopune PPUO	0	
			3.2. UPU	1	
5.2.	PROVEDBA PROSTORNIH PLANOVA		1. Broj izdanih pojedinačnih akata prostornog uređenja po vrstama	***	UOPU
5.3.	URBANA PREOBRAZBA		1. Broj PP ili pojedinačnih zahvata	0	MPUGDI
			2. Površina	0	
5.4.	URBANA SANACIJA		1. Broj izdanih rješenja o ozakonjenju	61	UOPU
			2. Planovi sanacije, Izmjene i dopune PP	0	

*** potrebni podaci (od nadležnog ureda/ispostave) nisu bili dostupni u vrijeme izrade ovog Izvješća.

III. ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I DRUGIH DOKUMENATA

1. IZRADA PROSTORNIH PLANOVA

1.1. PROSTORNI PLAN UREĐENJA OPĆINE POSTIRA

Temeljni prostorni plan za područje Općine Postira je Prostorni plan uređenja Općine Postira (*Službeni glasnik Općine Postira* br. 04/08). Prostorni plan uređenja Općine Postira izrađen je u skladu sa Prostornim planom Splitsko – dalmatinske županije (SGSDŽ broj 01/03, 08/04, 05/05, 05/06 i 13/07) te je usvojen 2008. godine (stručni izrađivač: Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, *Zavod za urbanizam, prostorno planiranje i pejzažnu arhitekturu*, Zagreb).

I. Izmjenama i dopunama Prostornog plana uređenja Općine Postira (*Službeni glasnik Općine Postira* br. 2/16) mijenja se temeljni Prostorni plan u cilju usklađivanja istog sa Zakonom o prostornom uređenju (NN 153/13). Plan je usvojen 2016. godine (stručni izrađivač: Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, *Zavod za urbanizam, prostorno planiranje i pejzažnu arhitekturu*).

II. Izmjenama i dopunama Prostornog plana uređenja Općine Postira (*Službeni glasnik Općine Postira* br. 5/18) prostorni plan je izrađen na novim topografskim i katastarskim kartama u novom HTRS96 koordinatnom sustavu. Također, provedeno je usklađivanje PPUO Postira s Izmjenama i dopunama *Zakona o prostornom uređenju* (NN 65/17) te drugim Zakonima, Pravilnicima i propisima koji imaju utjecaj na Plan. Rezultati Prometne studije (usvojene 2018. godine) ovim Izmjenama i dopunama ugrađeni su u prostorni plan. Izvršene su izmjene odredbi za provođenje obzirom na uočene nejasnoće vezane za zahvate izvan građevnih područja. Plan je usvojen 2018. godine (stručni izrađivač: Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, *Zavod za urbanizam, prostorno planiranje i pejzažnu arhitekturu*).

III. Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Postira (*Službeni glasnik Općine Postira* br. 1/23, 1a/23) izrađene su u svrhu usklađivanja prostornog plana Općine s Izmjenama i dopunama Prostornog plana Splitsko-dalmatinske županije - PPSDŽ (*Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije* br. 154/21, 170/21). Nadalje, iz građevnog područja „brisan“ je područje IGPIIN ugostiteljsko-turističke namjene TZ Bok te je promijenjena lokacija vodospreme „Dol“. Površine GPN-a nisu se mijenjale. Odredbe za provođenje mijenjane su radi usklađivanja s odredbama PPSDŽ-a i radi utvrđivanja najveće dozvoljene površine poljoprivrednih zgrada te pomoćnih građevina. Omogućen je uzdužni nagib ceste do 20%. Plan je usvojen 2023. godine (stručni izrađivač: Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, *Zavod za urbanizam, prostorno planiranje i pejzažnu arhitekturu*). PPUO Općine Postira dostupan je na mrežnoj stranici Općine i u ISPU sustavu (modul eKatalog).

1.2. URBANISTIČKI PLAN UREĐENJA „POSTIRA - CENTAR“ – UPU 1

Temeljem odredbi za provođenje PPU Općine Postira, Općinsko vijeće donijelo je Odluku o izradi ovog UPU-a 2008. godine (*Službeni glasnik Općine Postira* br. 5/08). Odluka o donošenju ovog UPU-a objavljena je u *Službenom glasniku Općine Postira* br. 4/11. Područje obuhvata UPU-a je središnji dio GPN Postira.

I. Izmjene i dopune UPU-a usvojene su 2019. godine (*Službeni glasnik Općine Postira* br. 3/19) i još uvijek su na snazi. Stručni izrađivač temeljnog plana i I. izmjena i dopuna je CPA Centar za prostorno uređenje i arhitekturu d.o.o. UPU je dostupan na mrežnoj stranici Općine i u ISPU sustavu (modul eKatalog).

1.3. URBANISTIČKI PLAN UREĐENJA „POSTIRA – ZAPAD: PRVJA- PUNTA - VRILO“ – UPU 2

Temeljem odredbi za provođenje PPU Općine Postira, Općinsko vijeće donijelo je Odluku o izradi ovog UPU-a 2016. godine (*Službeni glasnik Općine Postira* br. 5/16). Odluka o donošenju ovog UPU-a objavljena je u *Službenom glasniku Općine Postira* br. 1/17).

Izrađene su i usvojene dvije izmjene i dopune ovog UPU-a - I. Izmjene i dopune (*Službeni glasnik Općine Postira* br. 6/19, 6/19 – pročišćeni tekst) te II. Izmjene i dopune (*Službeni glasnik Općine Postira* br. 9/20, 1/21 – pročišćeni tekst i grafika). Stručni izrađivač temeljnog plana, kao i svih izmjena i dopuna je CPA Centar za prostorno uređenje i arhitekturu d.o.o.

Područje obuhvata UPU-a je zapadni dio GPN Postira te pripadajući morski dio (za planiranje uređene plaže). Temeljem ovog UPU-a planiran je i izgrađen hotel „View“. UPU je dostupan na mrežnoj stranici Općine i na ISPU sustavu (modul eKatalog).

1.4. URBANISTIČKI PLAN UREĐENJA GOSPODARSKO POSLOVNE NAMJENE RATAČ – UPU 5

Temeljem odredbi za provođenje PPU Općine Postira, Općinsko vijeće donijelo je Odluku o izradi ovog UPU-a 2008. godine (*Službeni glasnik Općine Postira* br. 5/08). Odluka o donošenju ovog UPU-a objavljena je u *Službenom glasniku Općine Postira* br. 1/10. Plan nije dostupan na mrežnoj stranici Općine niti u ISPU sustavu (modul eKatalog).

Godine 2014. izrađene su i usvojene Ciljane izmjene i dopune (I. Izmjene i dopune) UPU-a (*Službeni glasnik Općine Postira* br. 6/14). Ciljane izmjene i dopune dostupne su na mrežnoj stranici Općine, ali ne i u ISPU sustavu (modul eKatalog). Stručni izrađivač je CPA Centar za prostorno uređenje i arhitekturu d.o.o.

Godine 2019. izrađene su i usvojene II. Izmjene i dopune UPU-a (*Službeni glasnik Općine Postira* br. 4/19, 4a/19). Plan je dostupan na mrežnoj stranici Općine i na ISPU sustavu (modul eKatalog). Stručni izrađivač je CPA Centar za prostorno uređenje i arhitekturu d.o.o.

Područje obuhvata ovog UPU-a je IGPIIN poslovne namjene – „Ratač“.

1.5. URBANISTIČKI PLAN UREĐENJA DOL – POSTIRA – UPU 6

UPU je izrađen temeljem Programa mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru (*Službeni glasnik Općine Postira* br. 4/99, 2/07). Odluka o donošenju ovog UPU-a objavljena je u *Službenom glasniku Općine Postira* br. 5/11. Plan je dostupan na mrežnoj stranici Općine, ali ne i na ISPU sustavu (modul eKatalog). Plan je još uvijek na snazi.

Područje obuhvata ovog UPU-a je GP naselja Dol. Stručni izrađivač ovog UPU-a je APE d.o.o. za arhitekturu, planiranje i ostale poslovne djelatnosti.

1.6. URBANISTIČKI PLAN UREĐENJA TZ „LOVREČINA“ – UPU 8

Temeljem odredbi za provođenje PPU Općine Postira, Općinsko vijeće donijelo je Odluku o izradi ovog UPU-a 2016. godine (*Službeni glasnik Općine Postira* br. 2/16, 4/16). Odluka o donošenju ovog UPU-a objavljena je u *Službenom glasniku Općine Postira* br. 8/16. Plan je dostupan na mrežnoj stranici Općine i na ISPU sustavu (modul eKatalog). Stručni izrađivač ovog UPU-a je Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, *Zavod za urbanizam, prostorno planiranje i pejzažnu arhitekturu*.

Područje obuhvata ovog UPU-a je IGPIIN ugostiteljsko-turističke namjene - TZ „Lovrečina“.

1.7. URBANISTIČKI PLAN UREĐENJA „POSTIRA – ISTOK: CRNA I BILA PLOČA – MALA LOZNA“

Temeljem odredbi za provođenje PPU Općine Postira, Općinsko vijeće donijelo je Odluku o izradi ovog UPU-a 2016. godine (*Službeni glasnik Općine Postira* br. 2/16). Odluka o donošenju ovog UPU-a objavljena je u *Službenom glasniku Općine Postira* br. 6/17. Plan je dostupan na mrežnoj stranici Općine i na ISPU sustavu (modul eKatalog).

Izrađene su i usvojene dvije izmjene i dopune ovog UPU-a - I. Izmjene i dopune (*Službeni glasnik Općine Postira* br. 6/19) te II. Izmjene i dopune (*Službeni glasnik Općine Postira* br. 7/23, 8/23). Stručni izrađivač temeljnog plana, kao i svih izmjena i dopuna je Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, *Zavod za urbanizam, prostorno planiranje i pejzažnu arhitekturu*. Područje obuhvata ovog UPU-a je istočni dio GP naselja Postira.

1.8 PROMETNA STUDIJA OPĆINE POSTIRA

Ovom Studijom i njenim Izmjenama i dopunama izvršen je pregled i sistematizacija svih razvrstanih, a posebno nerazvrstanih cesta i poljskih putova na području Općine Postira.

2. PROVEDBA PROSTORNIH PLANOVA

Svi prostorni planovi navedeni u prethodnom poglavlju, u vrijeme pisanja ovog *Izješća*, su i dalje na snazi i u provedbi. Najvažniji zahvat proveden temeljem PPU Općina Postira, i djelomično UPU POSTIRA zasigurno je izgradnja hotela VIEW, na području nekadašnje tvornice Sardina.

2.1. POJEDINAČNI AKTI PROSTORNOG UREĐENJA

U promatranom razdoblju (razdoblje za koje se piše ovo *Izješće*) izdan je ukupno 61 pojedinačan akt o ozakonjenju građevina koje su izgrađene suprotno odredbama Prostornog plana uređenja Općine. Broj pojedinačnih akata za provođenje dokumenata prostornog uređenja (lokacijska dozvola, građevna dozvola, uporabna dozvola) u vrijeme izrade ovog *Izješća* nije dobiven od nadležnog županijskog ureda/ispostave.

2.2. INSPEKCIJSKI NADZOR

U vrijeme pisanja ovog *Izješća* nije dobiven podatak (od strane nadležnog županijskog ureda/ispostave) o broju slučajeva nad kojim je provoden inspekcijski nadzor u promatranom razdoblju.

3. PROVEDBA DRUGIH DOKUMENATA KOJI UTJEČU NA PROSTOR

Za područje Općine Postira izrađeni su i usvojeni slijedeći dokumenti usvojeni na Općinskom vijeću Općine Postira i koji mogu i trebaju imati određeni utjecaj na zahvate unutar Općine Postira u vrijeme dok su isti na snazi:

1. Plan gospodarenja otpadom za razdoblje 2017. – 2022. (2017.)

Daje osvrt na stanje gospodarenja otpadom na području Općine i posredno otoka Brača, kao i smjernice za daljnje postupanje u cilju smanjenja komunalnog otpada postupkom razvrstavanja na samom početku.

2. Razvojna strategija razvoja Općine Postira za razdoblje od 2014. do 2020. (2013.) te Strategija razvoja Općine Postira 2020.-2027.

Kao temeljni strateški dokument, daje smjernice za budući razvoj i utvrđuje dugoročne ciljeve Općine. Ovaj dokument služi Općini kao vodič u upravljanju procesom (održivog) razvoja, ali i mogućim ulagačima za razumijevanje potreba i želja, kao i otvorenosti lokalne zajednice za moguće projekte i gospodarske inicijative.

3. Procjena rizika od velikih nesreća za Općinu Postira (2018.)

Kao najvažniji izvori mogućih prijetnji za stanovništvo Općine, kao i njihove posjetioce, navedeni su: potres, požari otvorenog tipa te ekstremne temperature.

4. Lokalna razvojna strategija Lokalne akcijske grupe Brač 2014. – 2020. godine (2016.)

U ovoj strategiji izrađenoj za područje cijelog otoka Brača naglasak se daje na opće, gospodarske i demografsko-socijalne značajke otoka i pojedinih JLS. Nakon analize razvojnih potreba i mogućnosti (SWOT analize) u Strategiji se daje pregledni opis ciljeva, izrade i provedbe LRS-a.

Sva četiri navedena dokumenta predstavljaju vrlo važne dokumente na kojima bi se trebao zasnivati budući gospodarski, društveni razvoj Općine. Da bi se to ostvarilo nužno je smjernice iz svakog od ovih dokumenata ugraditi u Odredbe za provođenje prostornih planova svih razina (izmjene i dopune postojećih kao i novih planova).

R.b.	Naziv projekta/programa	Tijelo nadležno za provedbu	Opis aktivnosti	Usklađen sa strateškim dokumentima	Usklađen s PPD	Na snazi važeća lokacijska dozvola	Na snazi važeća građevna dozvola	Projekt posjeduje svu potrebnu projektnu dokumentaciju	STATUS PROJEKTA (realiziran ili ne)
1	Izgradnja mjesnog parka	Općina Postira		Da	Da			DA	DA
2	Proširenje luke	Lučka uprava		Da	Da	DA	Da	DA	DA
3	Izgradnja kanalizacijskog kolektora dol Postira	Vodovod Brač		Da	Da	DA	DA	DA	DA
4	Uređenje obalne šetnice Rot	Općina Postira		Da	DA			DA	DA

4. PROVOĐENJE ZAKLJUČAKA, SMJERNICA, PRIJEDLOGA ZA UNAPRJEĐENJE, PREPORUKA, AKTIVNOSTI ODNOSNO MJERA IZ PRETHODNOG IZVJEŠĆA O STANJU U PROSTORU

Kako je ovo Izvješće o stanju u prostoru prvo izrađeno i usvojeno Izvješće to nije moguće dati osvrt na provođenje smjernica i zaključaka prethodnog Izvješća. Bez obzira na tu činjenicu, stanje u obuhvatu PPUO Postira 2023. ocjenjuje se kako slijedi:

- a) Skoro petnaest (15) godina od donošenja PPUO Postira (2008), prostorni razvoj kakav je planiran temeljnim PPUO Postira ostvaruje se različito po pojedinim dijelovima Općine.
- b) Svi Urbanistički planovi uređenja pojedinih dijelova Općine izrađeni su, usvojeni, pa čak izvršene i usvojene Izmjene i dopune.
- c) Stanje u obuhvatu PPUO Postira može se ocijeniti razmjerno povoljnim jer, osim u manjem broju slučajeva, ne uočavaju se značajniji nezakoniti procesi odstupanja od rješenja i odredbi temeljnog PPUO.
- d) Bez obzira na prikazane demografske, gospodarske i druge procese na području Općine u prethodnim poglavljima *Izvješća*, kod naredne izrade Izmjena i dopuna PPU Općine Postira posebna pažnja morat će se usmjeriti na usklađivanje odredbi za provođenje s odredbama *Zakona o prostornom uređenju* i ostalih *Pravilnika*. Obzirom na demografska kretanja u Općini, sadašnja građevna područja naselja morat će se temeljito analizirati kako bi se utvrdila njihova opravdanost i omogućilo njihovo širenje i uređenje u drugim smjerovima.

IV. PREPORUKE ZA UNAPRJEĐENJE ODRŽIVOG RAZVOJA U PROSTORU S PRIJEDLOGOM PRIORITETNIH AKTIVNOSTI

1. POTREBE, MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA DALJNJEG ODRŽIVOG RAZVOJA U PROSTORU OPĆINE POSTIRA OBZIROM NA OKOLNOSTI, SEKTORSKA OPTEREĆENJA I IZAZOVE

Na temelju provedene kraće analize trenutnog gospodarskog stanja u općini Postira te dosadašnjih uvjeta za daljnji gospodarski razvoj mogu se uočiti sljedeće mogućnosti i ograničenja gospodarskog razvoja od interesa za cjelokupni održivi razvitak Općine i poboljšanje društvenog standarda. Sam zemljopisni položaj, na otoku u blizini Splita kao makroregionalnog središta, te razmjerno laka prometna dostupnost iz drugih država, koje predstavljaju i moguća tržišta za ponudu otočnih poljoprivrednih proizvoda, predstavlja snažni poticaj budućeg razvoja.

Poljoprivreda i stočarstvo će u Općini i nadalje dalje biti rubna gospodarska djelatnost, iako bi uz postojeći i planirani razvoj turističkih sadržaja, trebali zauzeti daleko značajniju ulogu. Stočarstvo na području Općine, za razliku od poljodjelstva, ima znatno veće mogućnosti razvoja, osobito kod uzgoja ovaca i koza, a ogleda se posebno u proizvodnji sira. Jedan od ograničavajućih činitelja za razvoj poljoprivrede nužnost navodnjavanja tih površina zbog nepostojanja stalnog dotoka vode. Ograničenje za razvoj poljoprivrede, osim u malih polja i dolaca, jest i krševitost terena i njegova topografska obilježja. Trenutna izrada novog katastra zemljišta trebala bi dati mogućnost za sređivanja podataka u katastru i gruntovnici, a time i problema u poljodjelstvu.

Turizam bi u Općini trebao biti samostalni čimbenik potpunog iskorištavanja mogućnosti i ponude pojedinih građevnih područja naselja. Naravno razvoj turističkih sadržaja i područja treba pratiti odgovarajuća infrastrukturna mreža. Ova vrsta djelatnosti zasigurno ima mogućnosti za otvaranjem brojnih radnih mjesta, kako za stanovništvo Općine tako i stvara potrebu za povremenim radnicima. Kod planiranja turističkog razvitka Općine, nužno polazimo od toga da se razvitak turizma mora uklapati u osnovne ciljeve i pravce razvitka mjesta, mora se zasnivati na korištenju, ali i očuvanju i unaprjeđivanju prirodnih i kulturnih vrijednosti okoliša.

2. OCJENA POTREBE IZRADE NOVIH I/ILI IZMJENE I DOPUNE POSTOJEĆIH PROSTORNIH PLANOVA NA RAZINI OPĆINE POSTIRA

Na razini Općine ocjena potrebe izrade novih i/ili izmjena i dopuna postojećih prostornih planova odnosi se na sljedeće:

- usklađenje svih važećih prostornih planova s PPSDŽ, najnovijim Izmjenama i dopunama *Zakona o prostornom uređenju* i ostalim *Pravilnicima*, koji će u međuvremenu biti doneseni.

3. PREPORUKE MJERA I AKTIVNOSTI ZA UNAPRJEĐENJE PROSTORNOG RAZVOJA

Na kraju, ovim Izješćem daju se sljedeće preporuke mjera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja u idućem četverogodišnjem razdoblju 2022.-2025.:

- transformacija važećeg PPUO Postira te transformacija svih UPU-ova, uz njihovo istovremeno usklađivanje s PPUO Postira.
- trajno praćenje provedbe i aktivno učešće u provedbi važećih UPU-ova, naročito u dijelu vezanim uz planiranje etapnosti i faza ostvarenja pojedinih sadržaja unutar obuhvata UPU-a istovremeno s izgradnjom nužne prateće komunalne infrastrukture.

Uz navedene mjere i aktivnosti, a vezano uz unaprjeđenje metodologije prostornog i urbanističkog planiranja na razini Općine, Izvješćem se preporuča slijedeće:

- osnivanje Povjerenstva za praćenje prostornog razvoja Općine;
- praćenje stanja u prostoru na razini Općine shvatiti i provoditi kao dio prostornog planiranja prema ZPU;
- u sagledavanju i planiranju neizgrađenih dijelova građevnih područja naselja (posebno u slučajevima neuređenih dijelova), u izradi (ID) PPUO potrebno je posvetiti veću pažnju procjeni mogućnosti opremanja komunalnom infrastrukturom, posebno javnim prometnim površinama; po potrebi izrađivati prethodne (stručne) studije izvedivosti, varijantna i/ili idejna rješenja;
- analiziranje mogućnosti i utvrđivanje najkvalitetnije namjene i korištenja nekretnina u vlasništvu Općine;
- podizanje razine svijesti na lokalnoj razini vezano uz mogućnosti rekonstrukcije postojećih javnih prometnih površina u izgrađenim dijelovima građevnih područja te „stambenim zonama“, a na tragu koncepta „stambenih ulica“ i „zona smirenog prometa“;
- sudjelovanje Općine zajedno s ostalim JLS otoka Brača vezano uz razvojna pitanja otoka, odnosno sagledavanje otoka Brača kao jedinstvene prostorno-planske cjeline.

V. IZVORI PODATAKA

A PROSTORNO-PLANSKI DOKUMENTI

0. Prostorni plan Splitsko-dalmatinske županije (Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije br. 1/03, 8/04, 5/05, 5/06, 13/07, 9/13, 147/15, 154/21, 170/21)
1. Prostorni plan uređenja Općine Postira (Službeni glasnik Općine Postira br. 4/08, 2/16, 5/18, 1/23, 1a/23)
2. Urbanistički plan uređenja „Postira-Centar“ – UPU 1 (Službeni glasnik Općine Postira br. 4/11, 3/19)
3. Urbanistički plan uređenja Postira – zapad: Prvja – Punta – Vrilo – UPU 2 (Službeni glasnik Općine Postira br. 1/17, 6/19, 6/19 – pročišćeni tekst, 9/20, 1/21 – pročišćeni tekst i grafika)
4. Urbanistički plan uređenja gospodarsko-poslovne zone Ratac – UPU 5 (Službeni glasnik Općine Postira br. 1/10, 6/14, 4/19, 4a/19)
5. Urbanistički plan uređenja naselja Dol – Postira – UPU 6 (Službeni glasnik Općine Postira br. 5/11)
6. Urbanistički plan uređenja TZ Lovrečina – UPU 8 (Službeni glasnik Općine Postira br. 8/16)
7. Urbanistički plan uređenja Postira – istok: Crna i Bila Ploča – Mala Lozna (Službeni glasnik Općine Postira br. 6/17, 6/19, 7/23, 8/23)
8. Prometna studija Općine Postira (Službeni glasnik Općine Postira br. 1/18)

B STRUČNI PROGRAMI, STRATEGIJE I PROJEKTI

1. Razvojna strategija Općine Postira 2014. – 2020. g.
2. Strategija razvoja Općine Postira za razdoblje od 2020. do 2027. g.
3. Plan gospodarenja otpadom za razdoblje od 2017. – 2022. godine
4. Lokalna razvojna strategija lokalne akcijske grupe Brač 2014.-2020. godine
5. Procjena rizika od velikih nesreća za Općinu Postira (2018. godine)
6. Plan djelovanja civilne zaštite otok Brač (2019. godine)

C ZAKONODAVNI DOKUMENTI

1. *Zakon o prostornom uređenju* (NN br. 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19, 67/23)
2. *Pravilnik o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima Izješća o stanju u prostoru* (NN br. 48/14 i 19/15)
3. *Zakon o zaštiti prirode* (NN br. 80/13, 15/18, 14/19, 127/19, 155/23)
4. *Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara* (NN br. 69/99, 151/03, 157/03, 100/04, 87/09, 88/10, 61/11, 25712, 136712, 157/13, 152714, 98/15, 44/17, 90/18, 32/20, 62/20, 117/21, 114/22)
5. *Zakon o zaštiti okoliša* (NN br. 80/13, 153713, 78/15, 12/18, 118/18)
6. *Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama* (NN br. 83/23)
7. *Odluka o razvrstavanju javnih cesta* (NN br. 59/23, 64/23, 71/23, 97/23)
8. *Uredba o razvrstaju luka otvorenih za javni promet i luka posebne namjene* (NN br. 110/04, 82/07)
9. *Uredba o mjerilima razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme* (NN br. 131/12, 92/15, 10/21)

D OSTALI IZVORI

1. Plan upravljanja pomorskim dobrom gradova i Općina SDŽ <https://adria-gis.com/plan/>
2. Program gospodarenja za gospodarsku jedinicu „VIDOVA GORA“ za razdoblje od 01.01.2015. – 31.12.2024. godine
3. Program gospodarenja za gospodarsku jedinicu „DOL“ za razdoblje od 01.01.2016. do 31.12.2025.
4. Nacionalno izješće o kakvoći mora za kupanje u Republici Hrvatskoj u 2020. godini
5. <https://seatemperature.info/hr/postira-temperatura-vode.html>

E IZVORI SLIKA I KARTOGRAMA

- Slike 1-3: prof.dr.sc. Nenad Lipovac
Slika 4: www.uredjenazemlja.hr
Slike 5-9: prof.dr.sc. Nenad Lipovac
Slika 10: <https://adria-gis.com/plan/>
Kartogram 1, 2: PPU Općina POSTIRA

Izdavač: Općina Postira, Splitsko-Dalmatinska Źupanija

Glavni i odgovorni urednik: Siniša Marović

Tehnički urednik: Ivo Matulić

Lektori: Marija Galetović i Ivana Banić